РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
ГР. ЛОВЕЧ

Адрес: 5500 Ловеч, ул.”Съйко Съев”№27 А, тел. 068/601 518, факс: 068/601 511, E-mail: rzi@rzi-lovech.bg

ГОДИШЕН АНАЛИЗ

на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в Област Ловеч за 2018 година

м. юни 2019 г.

Здравно-демографска характеристика на област Ловеч

1.1.Численост на населението

По данни на НСИ, към 31.12.2018г. населението на Ловешка област е 124 873 души, което представлява 1,8% от населението на страната - 7 000 039. Процентния дял е еднакъв в сравнение с предходната 2017г. – 126 961 души, което също е 1,8% от населението на страната – 7 050 034.

Запазва се тенденцията към намаляване на населението в областта – средно с 1% годишно, като темповете са еднакви с тези за страната (средно с 1% годишно намалява населението в Р България).

Населението на област Ловеч е разпределено в 8 общини, като във всяка от тях има един град, който е общински център. Най-многобройна по население е община Ловеч – 43 242 души, а най-малобройна е община Априлци с 2 773 души население.

Относителният дял на градското население в Ловешка област остава постоянен през последните години (~63%) и е значително по-нисък от този за страната с ~10,3%.

Структурата на населението по пол в областта също остава постоянна през последните години (49% мъже и 51% жени) и не се различава от данните за страната.

Сравнителният анализ на възрастовата структура на населението показва, че относителния дял (19%) на най-младата възрастова група за страната е почти равнозначен на относителния дял (18.1%) на най-младата възрастова група за област Ловеч. При останалите две възрастови групи обаче, данните за областта са по-неблагоприятни: процентът на населението между 20-59 години е 53% за страната при 48% за област Ловеч; при третата възрастова група (над 60 години), относителния дял за страната е 28% при 34% за област Ловеч.

Сравнена с тази за страната, възрастовата структура на населението на Ловешка област към 31.12.2018 г. е както следва:

- 0 - 19 години – относителен дял – 19 % за страната, при 18 % за областта;
- 20 и 59 години – относителен дял – 53 % за страната, при 48 % за областта;
- над 60 години, относителния дял – 28 % за страната, при 34 % за областта.

Население на област Ловеч за тригодишен период – 2016г. - 2018г.

Година	Население в областта - общо	Мъже	Отн. дял	Жени	Отн. дял	В градо-вете	Отн. дял	В селата	Отн. дял
2016	129222	63102	48,8	66120	51,2	80951	62,6	48271	37,4
2017	126961	61906	48,8	65055	51,2	79690	62,8	47271	37,2
2018	**124873**	**60836**	**48,7**	**64037**	**51,3**	**78589**	**62,9**	**46284**	**37,1**

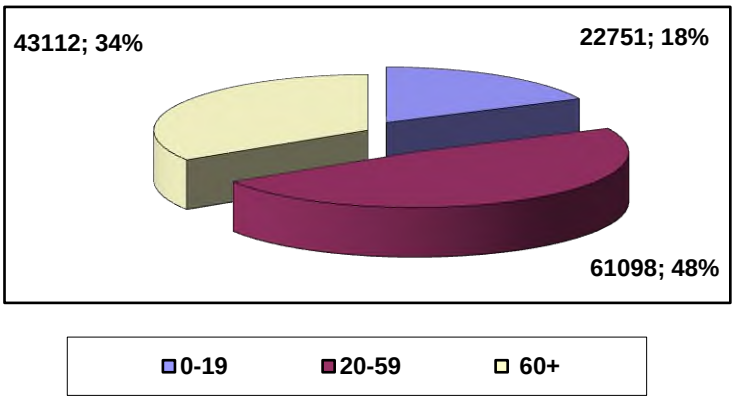
Население на област Ловеч към 31.12.2018 г. по възраст (брой)

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	В градовете	В селата
Общо	124873	60836	64037	78589	46284
0	1035	516	519	667	368
1-4	4132	2099	2033	2722	1410
5-9	5684	2905	2779	3683	2001
10-14	5898	3002	2896	3742	2156
15-19	5820	3014	2806	3725	2095
20-24	4489	2344	2145	2752	1737
25-29	5868	3133	2735	3639	2229

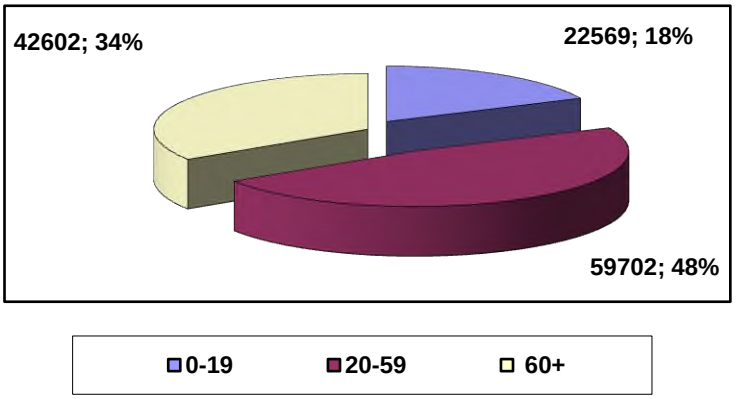
30-34	6460	3447	3013	4221	2239
35-39	6842	3657	3185	4494	2348
40-44	8678	4551	4127	5919	2759
45-49	9410	4956	4454	6490	2920
50-54	8886	4540	4346	6101	2785
55-59	9069	4616	4453	6048	3021
60+	42602	18056	24546	24386	18216

Възрастова структура на населението в Област Ловеч
за 2016, 2017 и 2018 година

Години	**Възрастови групи**						
	Общо	**0-19**	**% от общия брой**	**20-59**	**% от общия брой**	**60+**	**% от общия брой**
Общо							
2016	129222	22849	17,7	62801	48,6	43572	33,7
2017	126961	22751	18,0	61098	48,0	43112	34,0
2018	**124873**	**22569**	**18,0**	**59702**	**48,0**	**42602**	**34,0**
В градовете							
2016	80951	14735	18,2	41872	51,7	24344	30,1
2017	79690	14683	18,4	40646	51,0	24361	30,6
2018	**78589**	**14539**	**18,5**	**39664**	**50,4**	**24386**	**31,0**
В селата							
2016	48271	8114	16,8	20929	43,4	19228	39,8
2017	47271	8068	17,0	20452	43,3	18751	39,7
2018	**46284**	**8030**	**17,3**	**20038**	**43,3**	**18216**	**39,4**

фиг. 1А - Възрастова структура на населението в област Ловеч през 2017 година (брой;%)

фиг. 1Б - Възрастова структура на населението в Р България през 2018 година (брой;%)

Възрастовата структура на населението се характеризира с трайна тенденция на застаряване на населението. През 2018 г. процентът на населението в областта над 60 години е 34% , като този процент е с приблизително 6 пункта по-висок от този за страната – 28,2%.

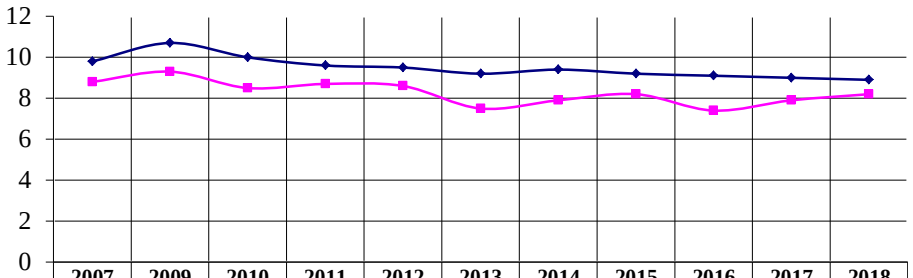
През 2018г. в област Ловеч се запазва негативната тенденция за намаляване на населението – 124 873 души население, при данни за 2017г. - 126 961 души население.

Забележка: *Данните за населението са на Националния статистически институт*

Анализът на относителните дялове на лицата в трите основни възрастови групи (0-19г.; 20-59г.; над 60г.) показва **регресивен тип** за населението в област Ловеч, който се определя от ниския процент (18,1%) на първата група от 0-19 години и високия процент (34,0%) на третата възрастова структура над 60 години.

Застаряващата структура на населението в област Ловеч се потвърждава и от **коефициента на демографско заместване** за 2018 година (отношението на броя население на вливащата се възрастова група 15-19 години – 5820 към броя на население на излизащата група 60-64 години - 9089), който е 0,6.

1.2.Раждаемост

	2007	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
България	9,8	10,7	10	9,6	9,5	9,2	9,4	9,2	9,1	9	8,9
Област Ловеч	8,8	9,3	8,5	8,7	8,6	7,5	7,9	8,2	7,4	7,9	8,2

фиг. 2 Раждаемост в област Ловеч и страната (на 1000)

Раждания и аборти в област Ловеч

година	Брой		На 1000 жени от 15 до 49 години	
	Раждания	Аборти	Раждания	Аборти
2018г.	1028	274	45,8	12,2
2017г.	1016	329	43,8	14,2
2016г.	979	435	41,1	18,3

Изводи:

Ражданията в област Ловеч през 2018г. (1036 раждания) и са увеличени спрямо 2017г. (1016 раждания) с 20.

Броят на абортите варира през последните три години: през 2018г. е 274 (12,2 на 1000 жени във фертилна възраст), през 2017 г. е 329 (14,2 на 1000 жени във фертилна възраст), което е с 55 аборта по-малко в сравнение с 2017 г. и с 161 спрямо 2016г.

Не се наблюдава трайна тенденция и при регистрираните мъртвородени деца: през 2018 г. са регистрирани 8 мъртвородени деца, докато през 2017 г. са били регистрирани 7 мъртвородени деца, а през 2016г. те са били 15.

Нивото на раждаемостта в Ловешка област през периода 2008–2018 г. показва незначителна динамика, но в стойности по-ниски от тези за страната.

С благоприятна характеристика за областта са ражданията, отнесени към жените във фертилна възраст.

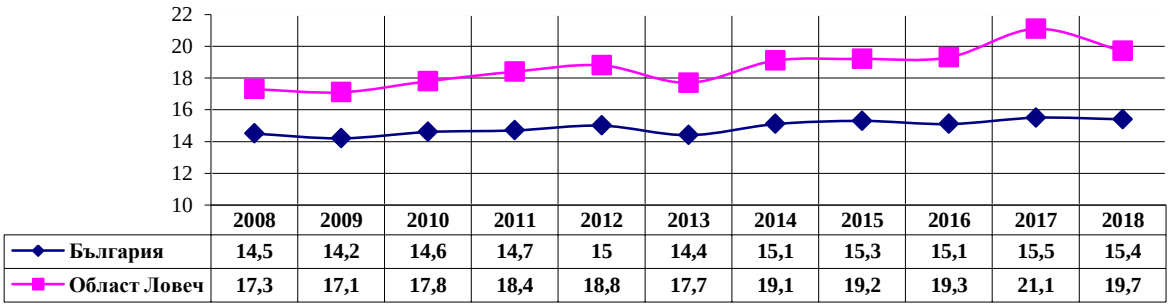
Забележка: *Данните са на НСИ.*

1.3.Обща смъртност

Общата смъртност в област Ловеч през 2018г. е 19,7‰ при 15,4‰ за сраната; за 2017г. е 21,1‰, при 15,5‰ за страната и за 2016г. е 19,3‰, при 15,1‰ за страната.(Фиг.3).

Смъртността сред жените в областта е (17,9‰ за 2016г.; 19,7‰ за 2017г. и 18,1‰ за 2018г.), както и в страната е обичайно по-ниска ~ 3,7 пункта спрямо тази сред мъжете (20,6‰ за 2016г.; 22,5 ‰ за 2017г. и 21,4 за 2018г.).

Запазват се значително по-високите стойности на общата смъртност в селата от област Ловеч (25,7‰ за 2016г.; 28,1‰ за 2017г. и 26,1‰ за 2018г.), спрямо регистрираната в градовете от област Ловеч, но през 2018г. стойностите са почти еднакви (15,4‰ за 2016г.; 16,9‰ за 2017г. и 16,0‰ за 2018г.).

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
България	14,5	14,2	14,6	14,7	15	14,4	15,1	15,3	15,1	15,5	15,4
Област Ловеч	17,3	17,1	17,8	18,4	18,8	17,7	19,1	19,2	19,3	21,1	19,7

Фиг.3 Обща смъртност в област Ловеч и страната по данни на НСИ (на 1000 души от населението)

Структура на общата смъртност по причини.

Структурата на общата смъртност по причини в Ловешка област, през последните три години остава относително постоянна, като водещите класове болести съответстват на тези за страната.

На първо място през 2018 г. в областта и в страната е клас IX – Болести на органите на кръвообращението. *От тези заболявания в областта са починали 1856 (1486 на 100000 души население), за страната починалите са 70546 (1004 на 100000 души население).*

През 2017г. водещото място е също за клас IX – Болести на органите на органите на кръвообращението - от тези заболявания в областта са починали 2039 (1606 на 100000 души население), при данни за 2016г.- починали от тези заболявания са 1875 (1451 на 100000 души население).

През последните три години, относителния дял на болестите на органите на кръвообращението запазва трайно високи стойности за област Ловеч, като през 2018г. – 74,8%, за 2017г. – 75,5% и за 2016г. – 74,7%.

На второ място по значимост за смъртността в областта и страната е клас II – Новообразувания. *Смъртните случаи за 2018г. за областта са 282 (226 на 100000 души население), за страната починалите са 17429 (255 на 100000 души население).*

През 2017г на второ място, отново са били заболяванията от клас II – Новообразувания. Починалите от тези заболявания в областта са 303 (239 на 100000 души население), при данни за 2016г. – починали 311 (241 на 100000 души население). Относителния дял на клас II в структурата на общата смъртност за 2018г. е ~11 %, при данни за страната ~16 %.

През 2018г. на трето място в структурата на общата смъртност по причини отново са клас XVIII – Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде. *Смъртните случаи са 109 (87 на 100000 души население). За страната на трето място за 2017г. са Болести на дихателната система – клас – смъртните случаи са 4866 (69 на 100000 души население).*

През 2017г. на трето място сред причините за умиранията са Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде – клас XVIII – смъртните случаи са 93 (73 на 100000 души население), докато през 2016 г. третото място е за клас X – Болести на дихателната система – умиранията са 4561 (65 на 100000 души население).

През последните две години на водещите три класа болести се дължат ~91 % от умиранията в Областта. За страната стойностите са малко по-ниски ~86 % от умиранията в страната .

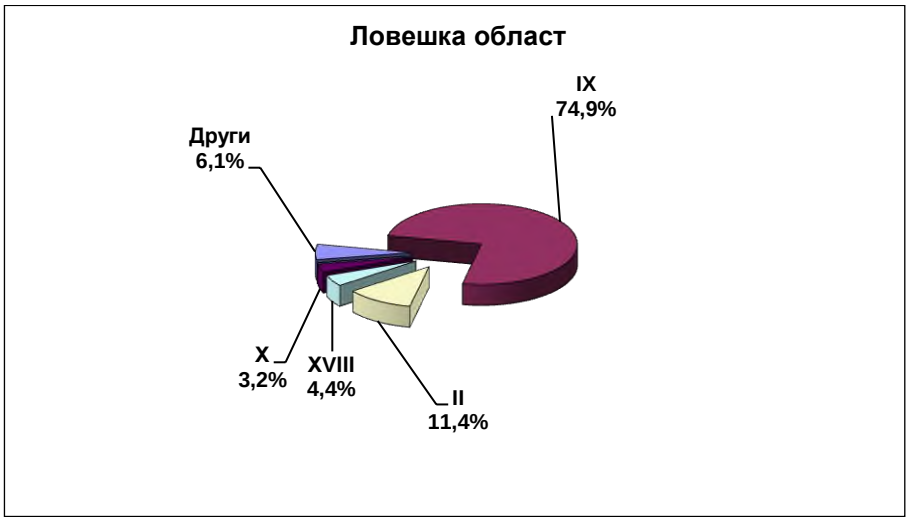
Структура на общата смъртност по причини в Ловешка област

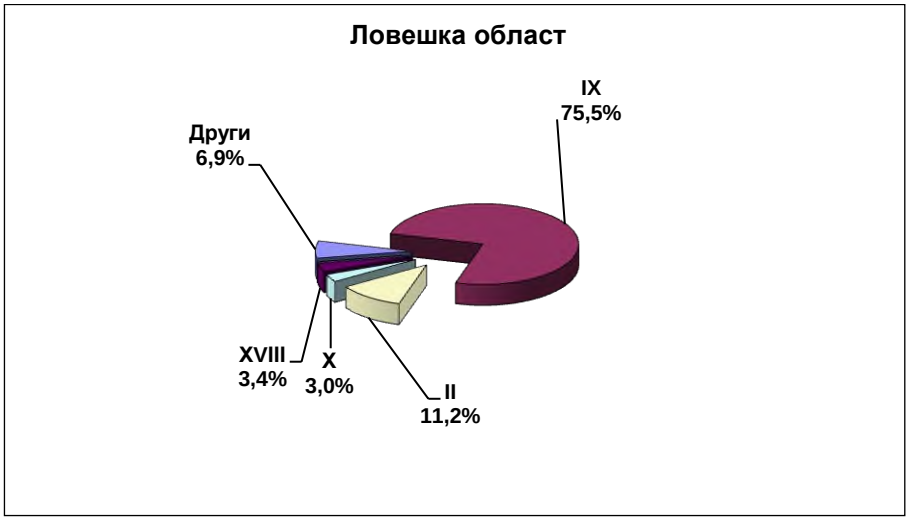
№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	2018г. - област			2017г. - област		
		брой	на 100000 от населението	Относителен дял (%)	брой	на 100000 от населението	Относителен дял (%)
	ОБЩО I – XIX клас	**2482**	**1971,1**	**100,0**	**2699**	**2125,8**	**100,0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	2	1,6	0,1	4	3,1	0,1
II	**Новообразувания**	**282**	**225,8**	**11,4**	**303**	**238,6**	**11,2**
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	3	2,4	0,1	4	3,1	0,1

IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	5	4,0	0,2	6	4,7	0,2
V	Психични и поведенчески разстройства	-	-	-	4	3,1	0,1
VI	Болести на нервната система и сетивните органи (G00-H95)	11	8,8	0,4	11	8,7	0,4
VII	Болести на окото и придатъците му	-	-	-	1	0,8	0,0
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	-	-	-	-	-	-
IX	**Болести на органите на кръвообращението**	**1856**	**1486,3**	**74,8**	**2039**	**1606,0**	**75,5**
X	**Болести на дихателната система**	80	64,1	3,2	78	61,4	3,0
XI	Болести на храносмилателната система	49	39,2	2,0	46	36,2	1,8
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	-	-	-	-	-	-
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1	0,8	0,0	1	0,8	0,0
XIV	Болести на пикочо-половата система	23	18,3	0,9	24	18,9	1,0
XV	Бременност, раждане и послеродов период	-	-	-	-	-	-
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	3	2,4	0,1	5	3,9	0,2
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	1	0,8	0,0	4	3,1	0,1
XVIII	**Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде**	**109**	**87,3**	**4,4**	**93**	**73,2**	**3,4**
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	57	45,6	2,3	76	59,9	2,9

Забележка: Данните са на НСИ – по„Европейски съкратен списък“ ([1] Хармонизиран списък, разработен от Евростат, използван за международни сравнения.)

Фиг.4 А - Структура на общата смъртност по причини за умирания в област Ловеч през 2018г.

Фиг.4 Б - Структура на общата смъртност по причини за умирания в област Ловеч през 2017 г.

1.4. Детска смъртност

Запазва се тенденцията през последните три години този показател за област Ловеч да е с по-високи стойности от тези за страната.

През 2016г. детската смъртност е значително по-висока – 9,3‰ за областта, при 6,5‰ за страната. За 2017г. – 6,4‰ за сраната и по-висока за областта – 7,9‰; за 2018г. – 7,8‰ за областта, по-висока от тази за страна – 5,8‰ (Фиг.5).

Разгледана по местоживеене (град/село) детската смъртност показва променливост през годините, както следва:

През 2018г. коефициентът на детската смъртност е по-нисък в селата (5,5‰), спрямо този коефициент за градовете (9,1‰)

През 2017г. коефициентът на детската смъртност е по-висок в селата (14,6‰), спрямо този коефициент за градовете (4,5‰)

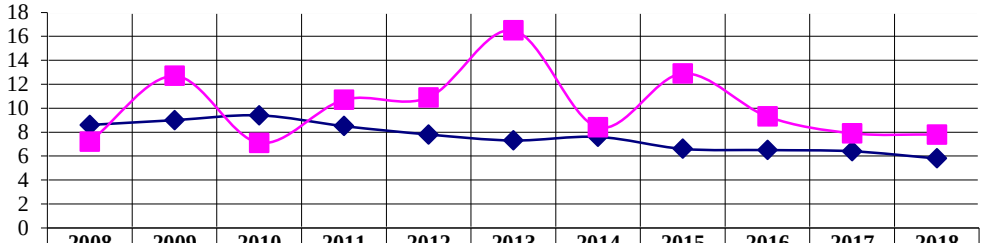
През 2016г. коефициентът на детската смъртност е по-висок в градовете (9,8‰), спрямо този коефициент за селата (8,5‰)

Детската смъртност е един от основните показатели за естествено движение на населението и фактор, формиращ показателя обща смъртност на населението.

Анализът на детската смъртност през 10-годишният период варира, но стойностите сравненис тези за страната са високи. Най-високи са през 2009г.; 2013г. и 2015г., видно от фиг.5.

Това е обяснимо, тъй като за този сравнително продължителен период е оказвано въздействие върху факторите, определящи нейната величина от социално, икономическо, медицинско и др. естество.

Сравнени по години, коефициентите варират в значителен диапазон, с разлика до 5-6 пункта, което отразява разликите през отделните години. Единствено през последните две години темповете са близки.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
България	8,6	9,0	9,4	8,5	7,8	7,3	7,6	6,6	6,5	6,4	5,8
Област Ловеч	7,2	12,7	7,1	10,7	10,9	16,5	8,4	12,9	9,3	7,9	7,8

фиг. 5 Детска смъртност в област Ловеч и страната (на 1000 живородени деца)

Детска смъртност (умрели деца до 1г. възраст) в област Ловеч

година	общо		В градовете		В селата	
	брой	На 1000 живородени	брой	На 1000 живородени	брой	На 1000 живородени
2016г.	15	9,3	10	9,8	5	8,5
2017г.	8	7,9	5	4,5	3	14,6
2018г.	8	7,8	6	9,1	2	5,5

Забележка: *Данните са на НСИ*

Детска смъртност по причини в Ловешка област

№ на клас	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	2018г. - област			2017г. - област		
		брой	на 1000 живородени	относителен дял (%)	брой	на 1000 живородени	относителен дял (%)
общ	**ОБЩО I – XIX клас**	**8**	**7,8**	**100,0**	**8**	**7,9**	**100,0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести						
II	Новообразувания						
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм						
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата						
VI	Болести на нервната система						
IX	Болести на органите на кръвообращението	1	1,0	12,5	1	1,0	12,5
X	Болести на дихателната система	2	1,9	25	1	1,0	12,5
XI	Болести на храносмилателната система						
XIV	Болести на пикочо-половата система	1	1,0	12,5			
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	3	2,9	37,5	5	5,0	62,5
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	1	1,0	12,5	1	1,0	12,5
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде						
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини						

В структура на детската смъртност по причини през последните три години, водещи са заболяванията от клас XIV- Някои състояния, възникващи през перинаталния период.

През 2018г. смъртните случаи са 3 (~ 3 на 1000 живородени деца, за 2018г.

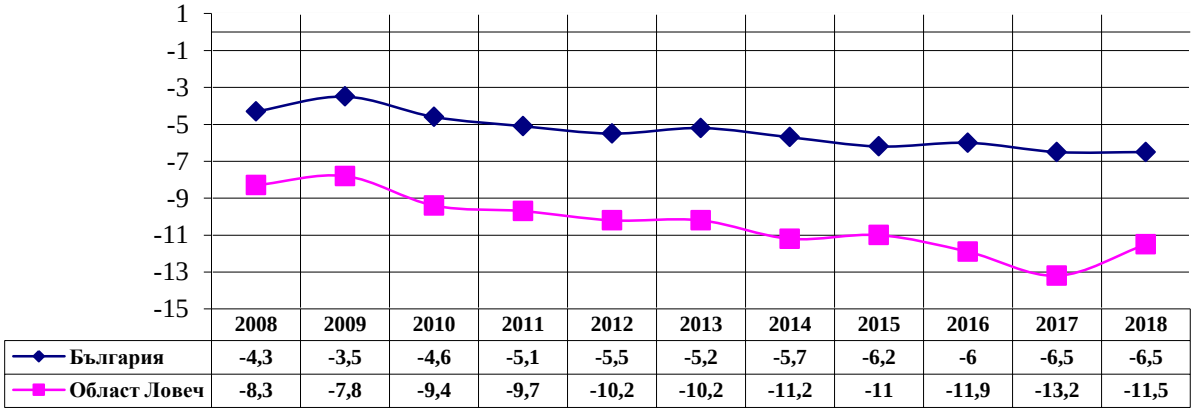
живородените са 1028), за 2017г. смъртните случаи са 5 (~ 5 на 1000 живородени деца, за 2017г. живородените са 1009) и за 2016г. смъртните случаи са 6 (~ 6 на 1000 живородени деца, за 2016г. живородените са 979).

Като положителна за областта тенденция може да се отбележи, намаляването на детската смъртност през последните три години.

За 2018 г. е 7,8 на 1000 живородени, за 2017г. – 7,9 на 1000 живородени, за 2016г. – 9,3 на 1000 живородени.

1.5.Естествен прираст

Значително по-високата обща смъртност за област Ловеч спрямо страната и застаряващото население, определят отрицателния и видимо по-неблагоприятен естествен прираст за областта и през 2018г. (-11,5 на 1000 души население) при (-6,5 на 1000 души население) за страната, за 2017г. (-13,2 на 1000 души население) при (-6,5 на 1000 души население) за страната, и през 2016г. (-11,9 на 1000 души население) при (-6,0 на 1000 души население) за страната. (Фиг.6).

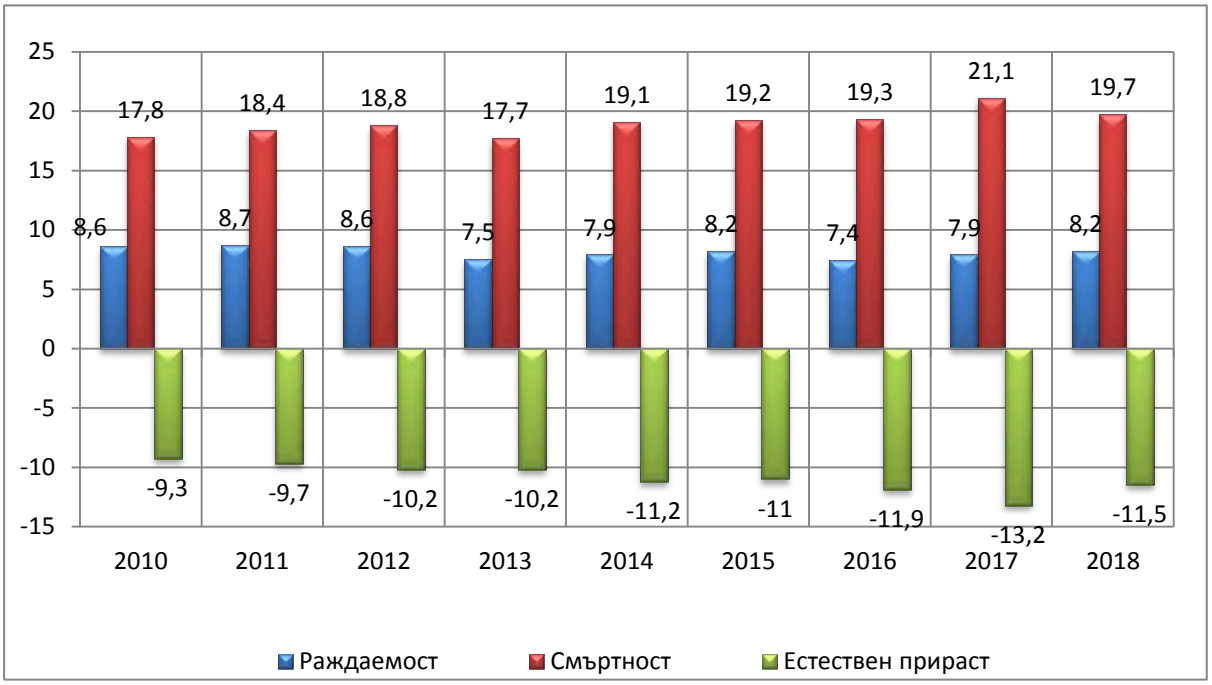
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
България	-4,3	-3,5	-4,6	-5,1	-5,5	-5,2	-5,7	-6,2	-6	-6,5	-6,5
Област Ловеч	-8,3	-7,8	-9,4	-9,7	-10,2	-10,2	-11,2	-11	-11,9	-13,2	-11,5

фиг.6 Естествен прираст в област Ловеч и страната (на 1000 души)

Естествен прираст по общини в област Ловеч

община	2018г.		2017г.		2016г.	
	брой	На 1000 души	брой	На 1000 души	брой	На 1000 души
ОБЩО	**-1454**	**-11,5**	**-1690**	**-13,2**	**-1546**	**-11,9**
Априлци	-56	-20,0	-70	-24,6	-82	-28,2
Летница	-38	-11,2	-56	-16,4	-64	-18,5
Ловеч	-559	-12,8	-638	-14,5	-634	-14,1
Луковит	-110	-6,7	-166	-10,0	-128	-7,6
Тетевен	-158	-8,2	-199	-10,3	-124	-6,3
Троян	-401	-13,8	-377	-12,9	-334	-11,3
Угърчин	-103	-18,4	-130	-22,9	-136	-23,3
Ябланица	-29	-5,1	-54	-9,3	-44	-7,4

Разгледан по общини в Ловешка област през 2018г.: най–неблагоприятни са стойностите на този показател за община Априлци (-20,0 на 1000 души население), община Угърчин (-18,4 на 1000 души население) и община Троян (-13,8 на 1000 души население).

Фиг. 7 Раждаемост, смъртност и естествен прираст в област Ловеч

Негативните демографски и здравно-демографски тенденции в област Ловеч се запазват и през 2018г., като повечето показатели са по-неблагоприятни от тези за страната.

Анализът на относителните дялове на лицата в трите основни възрастови групи (0-19г.; 20-59г.; над 60г.) показва регресивен тип, който се определя от ниския процент (18%) на първата група от 0-19 години и високия процент (34%) на третата възрастова структура над 60 години.

Запазва се тенденцията на нарастване на общата смъртност в областта – 19,7‰ през 2018г. (при 15,4‰ за страната), 21,1‰ през 2017 г. (при 15,5 ‰ за страната) и 19,3‰ през 2016 г. (при 15,1 ‰ за страната).

Естественият прираст в област Ловеч (-11,5 на 1000 души население) продължава да е отрицателен и значително по-неблагоприятен от този за страната (-6,5 на 1000 души население).

Застаряването на населението (значително по-висок относителен дял на третата възрастова група в областта - 34%, в сравнение със тази за страната – 28% и по-нисък относителен дял на първата възрастова група от 0-19 г. в областта – 18%, в сравнение с тази за страната – 19%), безработицата, намаляването на доходите на голяма част от населението и влошения социален статус са фактори, които директно влияят върху увеличение на заболеваемостта и общата смъртност, както за областта, така и за страната**.**

Други фактори, оказващи влияние върху негативните здравно-демографски показатели са: нездравословен начин на живот, неблагоприятна околна среда, тютюнопушене, нарационално и небалансирано хранене, психосоциалния стрес и други.

Днешното демографско състояние на българското население е резултат от

продължително действие на множество фактори и влияния. Една част от тях са свързани с общи тенденции в демографското развитие на европейските страни, други - със специфичните особености на историческото, икономическото и културно развитие на Република България. Влияние върху демографското развитие на населението оказват общите за развитите страни демографски процеси – намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, както и специфичните за развиващи се страни и страни в преход, повисоки нива на смъртност и интензивна външна миграция.

Необходимо е да се вземат мерки за ограничаване развитието на негативните демографски процеси. Мерките и дейностите са залегнати в Актуализирана Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България 2012 г. – 2030 г. Стратегията е основен документ, който формулира приоритетните направления и задачи в областта на демографската политика, насочени към забавяне темповете на намаляване на броя на населението с тенденция за стабилизирането му в дългосрочен план и осигуряване на високо качество на човешкия капитал, включващ хората с тяхното здравословно състояние, образованост, квалификация, способности и умения. Балансираното демографско развитие на населението в страната ни е национален и социален приоритет от огромно значение, изискващ максимална концентрация на усилията и провеждане на активна, целенасочена и последователна правителствена политика, както и обединение и координиране на действията на органите на властта, институциите и структурите на гражданското общество на централно, регионално и местно ниво.

1.6. Болестност и заболеваемост

1.6.1.Регистрирани заболявания, болестност

През 2018г. в лечебните заведения за извънболнична медицинска помощ в област Ловеч са регистрирани общо 362 887 заболявания - болестност 2906,1 на 1000 души население.

За сравнение през 2017 г. са регистрирани общо 317 627 заболявания, болестността е 2501,8 на 1000 души население. Болестността през 2018г. е по-висока от тази през 2017 г.

В структурата на болестността за 2018г. се запазва водещото място на регистрираните случаи от клас IX – болести на органите на кръвообращението, болестност 1190,1 на 1000 души население, а през 2017 г. - 949,2 на 1000 души население.

На второ място в нозологичната структура през 2018г. са регистрираните случаи от клас X- болести на дихателната система, болестност 273,2 на 1000 души; през 2017г. този клас болести също е на второ място – болестност 238,2 на 1000 души .

Третото място през 2018г. е за случаите от клас IV – болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата, болестност 248,0 на 1000 души население; през 2017 г. трето място е за случаите от клас *XII – болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан*, болестност 199,6 на 1000 души население.

1.6.2. Новооткрити заболявания, заболеваемост

Регистрираната заболеваемост на населението през 2018г. е 652,3 на 1000 души население, при обща заболеваемост за 2017г. - 602,7 на 1000 души население. Регистрираната заболеваемост през 2018г. бележи нарастване спрямо 2017г.

В структурата на заболеваемост по класове болести за 2018г. – първо място, заемат болести на органите на кръвообращението (клас IX) – 133,1 на 1000 души население, както е и през 2017г. – 110,1 на 1000 души население.

Второ място през 2018г. заемат болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан (клас XIII) – 76,1 на 1000 души население, докато през 2017г. второто място заемат *болести на окото и придатъците му (клас VII)* – 71,7 на 1000 души население.

На трето място за 2018г. са болестите на окото и придатъците му (клас VII) – 69,7 на 1000 души население; докато през 2017г. третото място е за болестите на дихателната система (клас X) – 69,4 на 1000 души население.

1.6.3. При лицата до 17 години:

Регистрираната *болестност* при лицата до 17 години през 2018г. – 2317,6 на 1000 души население, за 2017 г. е 2318, 5 на 1000 души население.

През 2018г. в структурата на болестността при лицата до 17 години, водещият клас болести са клас Х – Болести на дихателната система – 1233,9 на 1000души население и относителен дял 53,2%., както е и през 2017г. - 1140,7 на 1000души население и относителен дял 49,2%.,

Второ място през 2018г. заемат клас I - Някои инфекциозни и паразитни болести – 190,3 на 1000 души население и относителен дял 8,2% и през 2017г. също са болестите от клас I -Някои инфекциозни и паразитни болести – 318,0 на 1000 души население и относителен дял 13,7%.

През 2018г. на трето място са клас XII – Болести на кожата и подкожната тъкан – 151,3 на 1000 души население и относителен дял 6,5 %, за 2017г. са клас XVIII – Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде – 153,0 на 1000 души население и относителен дял 6,6 %.

В структурата на *заболеваемостта* при лицата до 17 години през 2017г. на *първо място и тази година са болестите на дихателната система (клас Х)* – 324,3 на 1000 души население, като за 2017г. – 315,6 на 1000 души население.

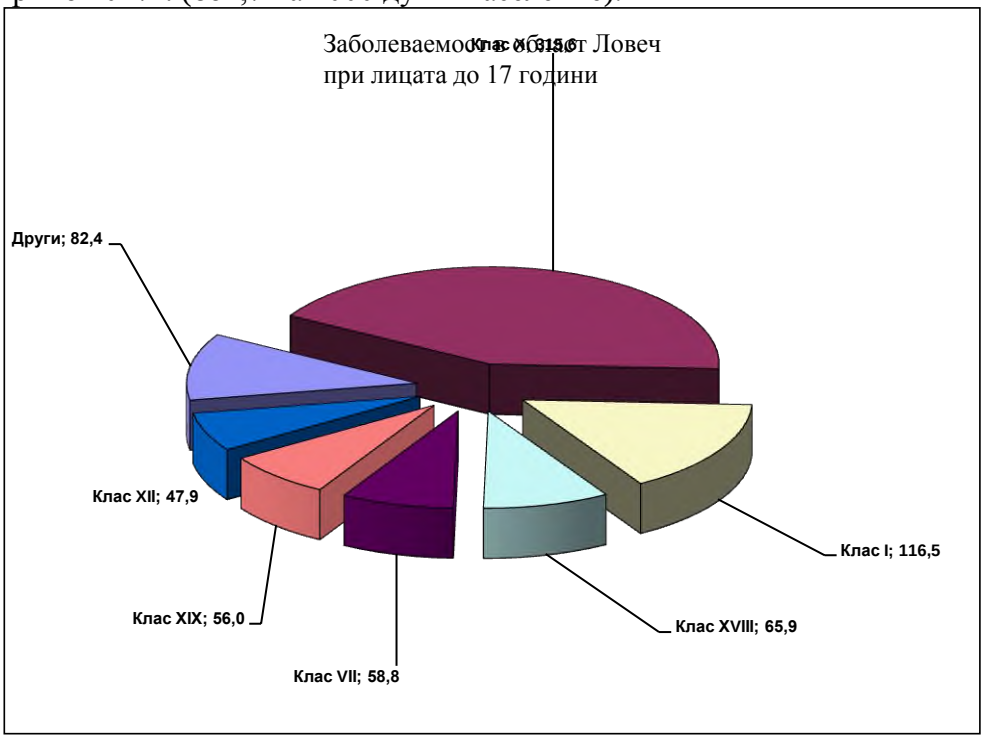
През 2018г. на *второ място са клас XII – Болести на кожата и подкожната тъкан* – 79,2 на 1000 души население, докато през 2017г. на *второ място са клас I - Някои инфекциозни и паразитни болести* – 116,5 на 1000 души население.

На трето място са клас XIX - Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини – 64,6 на 1000 души население, докато третото място за 2017г. е за клас XVIII – Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде – 65,9 на 1000 души население.

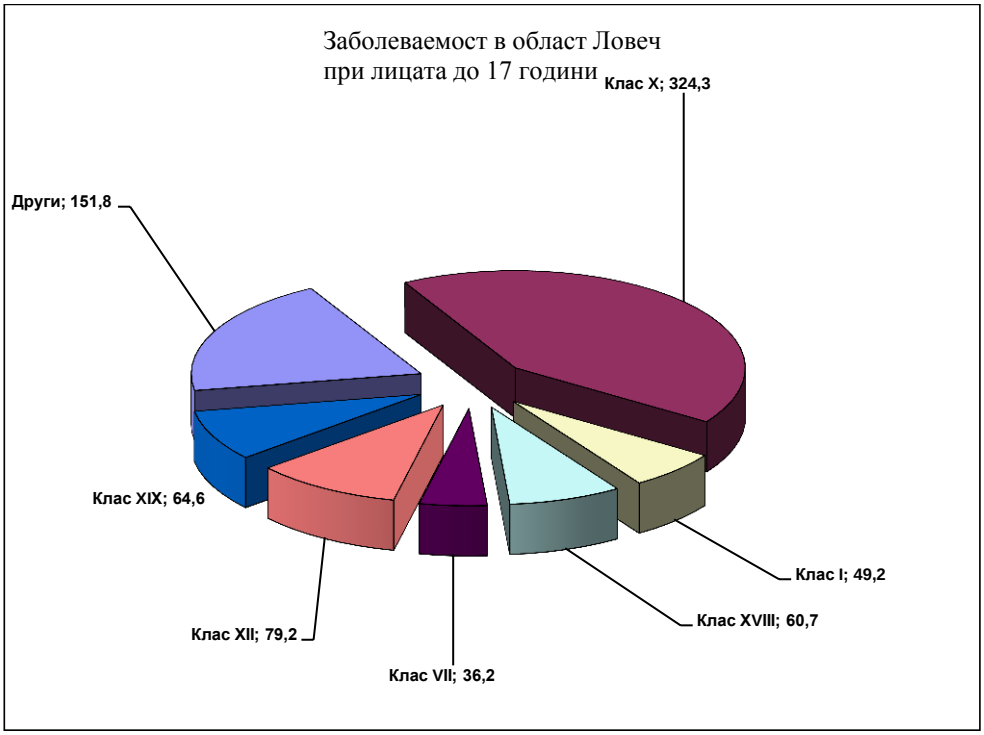
Изводи:

Общата болестност в Ловешка област през 2018г. (2906,1 на 1000 души население) бележи повишение спрямо данните за 2017г. (2501,8 на 1000 души население). Отново и през изминалата година регистрираните случаите от клас IX – Болести на кръвообщението и клас Х – болести на дихателната система са във водещите два класа болести.

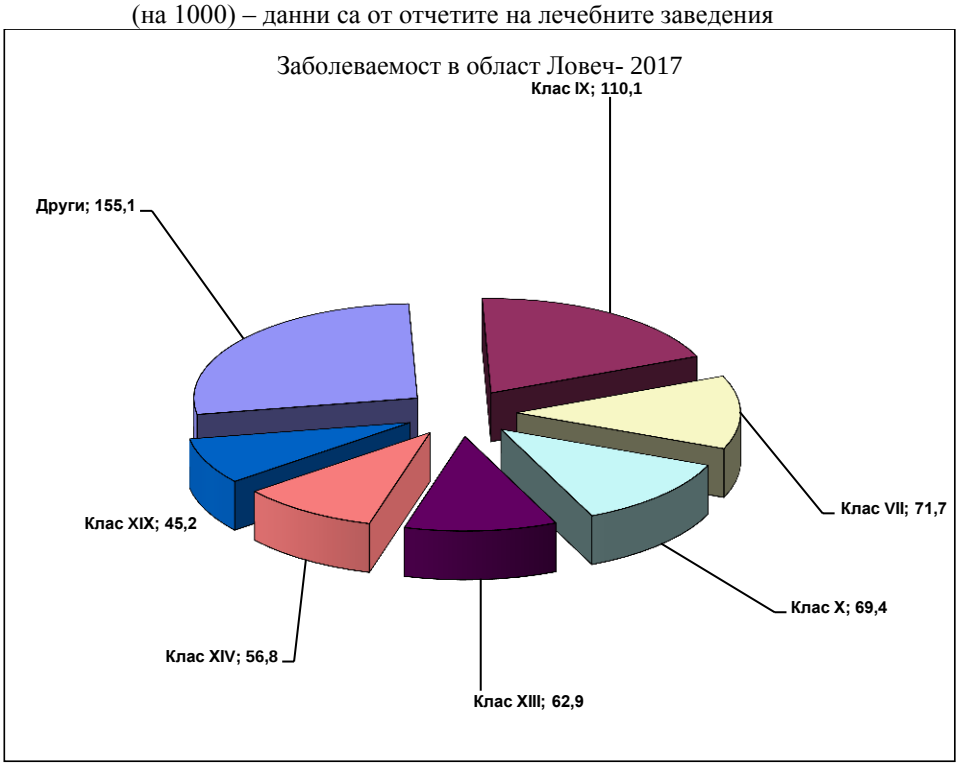
Регистрираната заболеваемост през 2018г. (652,3 на 1000 души население) бележи нарастване спрямо 2017г. (602,7 на 1000 души население).

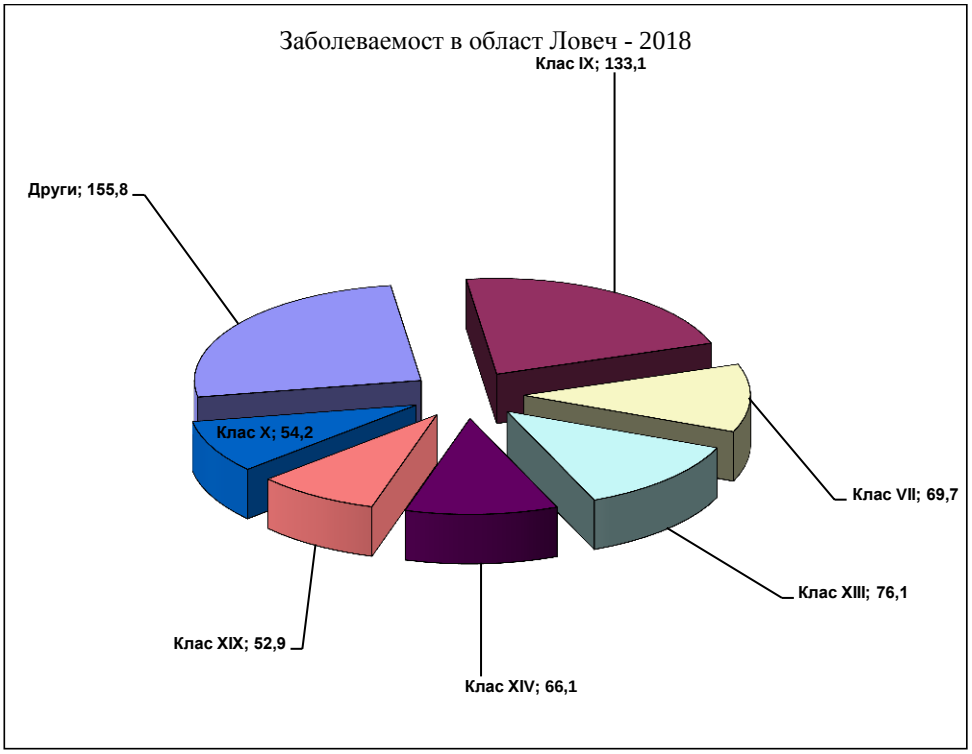
фиг.8 Структура на заболеваемостта при лицата до 17 години в област Ловеч през 2017 г. (на 1000) – данни са от отчетите на лечебните заведения

фиг.8а Структура на заболеваемостта при лицата до 17 години в област Ловеч през 2018 г. (на 1000) – данни са от отчетите на лечебните заведения

фиг. 9 Структура на заболеваемост на населението от област Ловеч през 2017г. (на 1000) – данни са от отчетите на лечебните заведения

фиг. 9а Структура на заболеваемост на населението от област Ловеч през 2018 г. (на 1000) – данни са от отчетите на лечебните заведения

Болестност и заболеваемост сред населението в област Ловеч 2018 г.

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял	Ново открити заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	**362 887**	**2906,05**	**100,0**	**81 460**	**652,3**	**100,0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	963	7,7	0,3	248	2,0	0,3
II	Новообразувания	6027	48,3	1,7	1803	14,4	2,2
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	2092	16,8	1,7	349	2,8	0,4
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	**30959**	**248,0**	**8,5**	3431	27,5	4,2
V	Психични и поведенчески разстройства	6783	54,3	1,9	1115	8,9	1,4
VI	Болести на нервната система	16254	130,2	4,5	4428	35,5	5,4
VII	**Болести на окото и придатъците му**	17974	143,9	4,9	**8705**	**69,7**	**10,7**
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	7818	62,6	2,2	3834	30,7	4,7
IX	**Болести на органите на кръвообращението**	**148615**	**1190,1**	**40,9**	**16619**	**133,1**	**20,4**
X	**Болести на дихателната система**	**34118**	**273,2**	**9,4**	6774	54,2	8,3
XI	Болести на храносмилателната система	9960	79,8	2,7	3219	25,8	3,9
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	8283	66,3	2,3	3182	25,5	3,9
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	27889	223,3	7,7	**9500**	**76,1**	**11,7**
XIV	Болести на пикочо-половата система	25126	201,2	6,9	8249	66,1	10,1

XV	Бременност, раждане и послеродов период	779	6,2	0,2	377	3,0	0,5
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	-	-	-	-	-	-
VII	Вродени аномалии [пороци на развитието, деформации и хромозомни аберации	166	1,3	0,0	40	0,3	0,0
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	4137	33,1	1,1	1862	14,9	2,3
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	14944	119,7	4,1	6604	52,9	8,1

Забележка: *Данните са от годишните статистически отчети на ЛЗ за извънболнична помощ в областта.*

Болестност и заболеваемост сред населението в област Ловеч 2017 г.

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял	Ново открити заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	**317 627**	**2501,08**	**100,0**	**76 524**	**602,7**	**100,0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	5231	41,2	1,6	1572	12,4	2,1
II	Новообразувания	5713	45,0	1,8	1578	12,4	2,1
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	1180	9,3	0,4	195	1,5	0,2
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	18951	149,3	6,0	2224	17,5	3,0
V	Психични и поведенчески разстройства	3971	31,3	1,2	923	7,3	1,2
VI	Болести на нервната система	15241	120,0	4,8	3942	31,0	5,1
VII	Болести на окото и придатъците му	**20314**	**160,0**	**6,4**	**9106**	**71,7**	**11,9**
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	7723	60,8	2,4	3394	26,7	4,4
IX	Болести на органите на кръвообращението	**120510**	**949,2**	**37,9**	**13978**	**110,1**	**18,3**
X	Болести на дихателната система	**30245**	**238,2**	**9,5**	**8809**	**69,4**	**11,5**
XI	Болести на храносмилателната система	10909	85,9	3,4	4001	31,5	5,2
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	7837	61,7	2,5	2914	23,0	3,8
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	25343	199,6	8,0	7981	62,9	10,4
XIV	Болести на пикочо-половата система	23310	183,6	7,3	7211	56,8	9,4
XV	Бременност, раждане и послеродов период	560	4,41	0,2	258	2,03	0,3
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	-	-	-	-	-	-
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	178	1,4	0,1	33	0,3	0,1

XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	6247	49,2	2,0	2667	21,0	3,5
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	14164	111,6	4,5	5738	45,2	7,5

Забележка: *Данните са от годишните статистически отчети на ЛЗ за извънболнична помощ в областта.*

Болестност и заболеваемост сред населението на възраст до 17г. в област Ловеч за 2018 г.

№ на клас а	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял	Ново открити заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	**52 305**	**2317.6**	100,0	**18 042**	**799,4**	**100,0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	**4296**	**190,3**	**8,2**	1111	49,2	6,2
II	Новообразувания	235	10,4	0,4	98	4,3	0,5
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	231	10,2	0,4	63	2,8	0,3
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	431	19,1	0,8	166	7,4	0,9
V	Психични и поведенчески разстройства	513	22,7	1,0	189	8,4	1,0
VI	Болести на нервната система	861	38,1	1,6	215	9,5	1,2
VII	Болести на окото и придатъците му	1940	86,0	3,7	817	36,2	4,5
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	2101	93,1	4,0	1406	62,3	7,8
IX	Болести на органите на кръвообращението	197	8,7	0,4	71	3,1	0,4
X	**Болести на дихателната система**	**27849**	**1233,9**	**53,2**	**7318**	**324,3**	**40,6**
XI	Болести на храносмилателната система	1239	54,9	2,4	784	34,7	4,3
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	**3414**	**151,3**	**6,5**	**1787**	**79,2**	**9,9**
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	601	26,6	1,1	255	11,3	1,4
XIV	Болести на пикочо-половата система	1739	77,1	3,3	746	33,1	4,1
XV	Бременност, раждане и послеродов период	55	2,4	0,1	35	1,6	0,2
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	55	2,4	0,1	16	0,7	0,1
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	436	19,3	0,8	128	5,7	0,7
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	3230	143,1	6,2	**1369**	**60,7**	**7,6**
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	2882	127,7	5,5	1458	64,6	8,1

Забележка: *Данните са от годишните статистически отчети на ЛЗ за извънболнична помощ в областта*.

Болестност и заболеваемост сред населението на възраст до 17г. в област Ловеч за 2017 г.

№ на клас а	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял	Ново открити заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I – XIX клас	**52749**	**2318,5**	**100,0**	**18442**	**810,6**	**100,0**
I	**Някои инфекциозни и паразитни болести**	7235	318,0	13,7	2651	116,5	**14,4**
II	Новообразувания	150	6,6	0,3	70	3,1	0,4
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	122	5,4	0,2	46	2,0	0,2
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	370	16,3	0,7	116	5,1	0,6
V	Психични и поведенчески разстройства	469	20,6	0,9	198	8,7	1,1
VI	Болести на нервната система	865	38,0	1,6	207	9,1	1,1
VII	Болести на окото и придатъците му	3247	142,7	6,2	1338	58,8	7,4
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	1504	66,1	2,9	899	39,5	4,9
IX	Болести на органите на кръвообращението	232	10,2	0,4	81	3,6	0,4
X	**Болести на дихателната система**	**25952**	**1140,7**	**49,2**	**7181**	**315,6**	**38,9**
XI	Болести на храносмилателната система	1536	67,5	2,9	721	31,7	3,9
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	2632	115,7	5,0	1089	47,9	5,9
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	509	22,4	1,0	258	11,3	1,4
XIV	Болести на пикочо-половата система	1462	64,3	2,8	673	29,6	3,6
XV	Бременност, раждане и послеродов период	47	2,1	0,1	24	1,0	0,1
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	53	2,3	0,1	26	1,1	0,1
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	335	14,7	0,6	91	4,0	0,5
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	3482	153,0	6,6	1499	65,9	8,1
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	2547	111,9	4,8	1274	56,0	7,0

Забележка: *Данните са от годишните статистически отчети на ЛЗ за извънболнична помощ в областта.*

1.7.Хоспитализирана заболеваемост

Хоспитализирана заболеваемост в Област Ловеч за 2018 г.

клас	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни	На 10 000 души	Относителен дял
	ОБЩО I - XIX клас	**25687**	**2057,0**	**100.0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	506	40,5	2,0
II	Новообразувания	259	20,7	1,0

III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	1	0,1	0,0
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	857	68,6	3,3
V	Психични и поведенчески разстройства	1149	92,0	4,5
VI	Болести на нервната система	608	48,7	2,4
VII	Болести на окото и придатъците му	402	32,2	1,6
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	507	41,0	2,0
IX	**Болести на органите на кръвообращението**	**4821**	**386,1**	**18,8**
X	**Болести на дихателната система**	**6466**	**517,8**	**25,2**
XI	**Болести на храносмилателната система**	**2633**	**210,9**	**10,3**
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	874	70,0	3,4
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1498	120,0	5,8
XIV	Болести на пикочо-половата система	1320	105,7	5,1
XV	Бременност, раждане и послеродов период	1640	131,3	6,4
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	171	13,7	0,7
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	8	0,6	0,0
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	592	47,7	2,3
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	1375	110,1	5,4

Хоспитализирана заболеваемост в Област Ловеч за 2017 г.

клас	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни	На 10 000 души	Относите-лен дял
	ОБЩО I - XIX клас	**27455**	**2162,5**	**100.0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	545	42,9	2,0
II	Новообразувания	308	24,2	1,1
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	2	0,1	0,0
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	967	76,2	3,5
V	Психични и поведенчески разстройства	1130	89,0	4,1
VI	Болести на нервната система	619	48,7	2,2
VII	Болести на окото и придатъците му	636	50,1	2,3
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	525	41,3	2,0
IX	**Болести на органите на кръвообращението**	**4575**	**360,3**	**16,7**
X	**Болести на дихателната система**	**7249**	**571,0**	**26,4**
XI	**Болести на храносмилателната система**	**2771**	**218,2**	**10,1**
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	778	61,3	2,9
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1781	140,3	6,5
XIV	Болести на пикочо-половата система	1287	101,4	4,7
XV	Бременност, раждане и послеродов период	2032	160,0	7,4
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	206	16,2	0,7
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	11	0,9	0,0
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	545	42,9	2,0
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	1586	122,7	5.5

Забележка: *Данните са обобщени на база годишните статистически отчети на лечебните заведения за болнична помощ за 2017 и 2018 г.*

Фиг.10 Брой хоспитализации в болниците – област Ловеч

Структура на заболеваемостта по причини за хоспитализация:

В структурата на хоспитализираната заболеваемост по причини през 2018 г. водещо място заемат болестите от клас X – Болести на дихателната система – 517,8 на 10000 души население (относителен дял – 25,2%).

На второ място по честота са болести от клас IX – Болести на органи на кръвообращението - 386,1 на 10000 души население (относителен дял – 18,8%).

На трето място в структурата на заболеваемостта по причини за хоспитализация са болестите от клас XI – Болести на храносмилателната система – 210,9 на 10000 души население (относителен дял – 10,3%).

Запазва се тенденцията от 2017г., относно водещи класове болести в структурата на хоспитализираната заболеваемост по причини.

За 2017г. в структурата на хоспитализираната заболеваемост по причини, водещото място е на болестите от клас X – Болести на дихателната система – 571,0 на 10000 души население (относителен дял – 26,4%). На второ място по честота са болести от клас IX – Болести на органи на кръвообращението - 360,3 на 10000 души население (относителен дял – 16,7%) и на трето място в структурата на заболеваемостта по причини за хоспитализация са болестите от клас XI – Болести на храносмилателната система – 218,2 на 10000 души население (относителен дял – 10,1%).

Разгледана за по-дълъг период, тенденцията при хоспитализираната заболеваемост остава сравнително постоянна за областта.

Честота на хоспитализациите през 2018г., спрямо предходните две години, намалява както като абсолютни стойности, така и отнесени към 10000 души население.

За 2018г. хоспитализациите са 25687 – 2057,0 на 10000 души население;

За 2017г. хоспитализациите са 27455 – 2162,5 на 10000 души население;

За 2016г. хоспитализациите са 28922 – 2238,2 на 10000 души население;

1.8. Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания по локализация – област Ловеч

	2018				2017			
	Всичко	в т.ч. новооткрити	Всичко	в т.ч. новооткрити	Всичко	в т.ч. новооткрити	Всичко	в т.ч. новооткрити
	Брой		На 100 000 от населението		Брой		На 100 000 от населението	
За страната					**292721**	**30057**	**4136,8**	**424,8**

Общо	**5002**	**466**	**4005,7**	**373,2**	**5035**	**527**	**3965,8**	**415,1**
Устни, устна кухина и фаринкс	98	15	78,5	12,0	109	17	85,8	13,4
в т.ч. : устна	41	3	32,8	2,4	41	3	32,3	2,4
Храносмилателни органи	765	91	612,6	72,9	797	115	627,7	90,6
в т.ч. : хранопровод	10	2	8	1,6	11	4	8,7	3,1
стомах	59	14	47,2	11,2	64	15	50,4	11,8
дебело черво	391	35	313,1	28,0	401	43	315,8	33,9
Ректосигмоидална област, право черво (ректум), анус и анален канал	253	25	202,6	20,0	264	28	207,9	22,0
Черен дроб и интрахепатални жлъчни пътища	8	2	6,4	1,6	10	6	7,9	4,7
Панкреас	31	10	24,8	8	34	16	26,8	12,6
Дихателни органи и гръден кош	202	47	161,8	37,6	226	62	178,0	48,8
в т.ч. ларикс	82	10	65,7	8	84	9	66,2	7,1
трахея, бронхи, бял дроб	109	35	87,3	28,0	133	53	104,7	41,7
Кости и ставни хрущяли	6		4,8		5		3,9	
Меланом и други злокачествени новообразувания на кожата	957	90	766,4	72,1	929	80	731,7	63,0
в т.ч. злокачествен меланом на кожата	78	9	62,5	7,2	77	8	60,6	6,3
Мезотелиална и меки тъкани	44	2	35,2	1,6	46	2	36,2	1,6
Млечна жлеза	865	52	692,7	41,6	862	46	678,9	36,2
Женски полови органи	825	40	1288,3[1]	62,5[1]	839	44	1289,7[1]	67,6[1]
в т.ч.: шийка на матката	394	19	615,3[1]	29,7[1]	392	22	602,6[1]	33,8[1]
тяло на матката	289	16	451,3[1]	25,0[1]	295	13	453,5[1]	20,0[1]
с неуточнена локализация на матката	1		1,6[1]		1		1,5[1]	
яйчник	107	5	167,1[1]	7,8[1]	112	7	172,2[1]	11,3[1]
Мъжки полови органи	541	63	889,3[2]	103,6[2]	512	74	827,1[2]	119,5[2]
в т.ч. простата	466	61	766,0[2]	100,3[2]	439	71	709,1[2]	114,7[2]
Пикочна система	376	39	301,1	31,2	364	35	286,7	27,6
в т.ч. пикочен мехур	270	29	216,2	23,2	260	22	204,8	17,3
Око, главен мозък и други части на централната нервна система	49	2	39,2	1,6	65	17	51,2	13,4
в това число: Око и неговите придатъци	16		12,8		18	1	14,2	0,8
Главен мозък	32	2	25,6	1,6	45	15	35,4	11,8
Щитовидна и други еднокринни жлези в т.ч. щитовидна жлеза	80		64,1		82	3	64,6	2,4
в т.ч. щитовидна жлеза	79		63,3		80	3	63,0	2,4
Неточно определени, вторични и неуточнени локализации	44	18	35,2	14,4	44	20	34,6	15,7
Лимфна, кръвотворна и сродните им тъкани	150	7	120,1	5,6	155	12	122,1	9,4
в т.ч.:								
Болест Hodgkin	37	2	29,6	1,6	33		26,0	
Нехочкинов лимфом	61	2	48,8	1,6	64	6	50,4	4,7
Левкемия	40		32,0		44	4	34,6	3,1
в това число:								
Лимфоидна левкемия	29		23,2		29		22,8	
Миелоидна левкемия	7		5,6		10	3	7,9	2,4
Самостоятелни (първични) множествени локализации								
Новообразувания ин ситу	163	6	130,5	4,8	155	5	122,1	3,9

[1)] На 100 000 жени (за област Ловеч за за 2018г. - 64037 жени; 2017г. – 65055 жени)

2) На 100 000 мъже (за област Ловеч за 2018г. - 60836 мъже; за област Ловеч за 2017г. – 61906 мъже)

Забележка:

- *Данните за регистрираните заболявания от злокачестви новообразувавния са на Регионална здравна инспекция – гр. Плевен;*
- *Данните за население по пол са на НСИ*

Болестност

През 2018г. регистрираните злокачествени заболявания са 5002, което е 4005,7 на 100000 души от населението, при данни за 2017г. регистрани злокачествени заболявания – 5035, което е 3965,8 на 100000 души от населението (за страната за 2017г. регистрираните са 4136,8 и новооткрити 424,8).

Наблюдава се спад на броя на регистрираните злокачествени заболявания за 2018г., с 33 по-малко спрямо 2017г.

Запазва се и тенденцията от 2017г., в структурата на регистрираните злокачествени заболявания за 2018г. отново *водещо място да заемат регистрираните заболявания на женските полови органи* ~1290 на 100000 жени от населението, при същите данни за 2017г. ~ 1290 на 100000 жени от населението.

На второ място са регистрираните злокачествени заболявания на мъжките полови органи, данни за 2018г. са ~ 890 на 100000 мъже от населението при данни за 2017г. ~ 827 на 100000 мъже от населението.

Третото място е за регистраните злокачествени заболявания – меланом и други злокачествени новообразувания на кожата, като данните за 2018г. са ~ 766 на 100000 души население, при данни за 2017г. ~732 на 100000 души от населението.

Заболеваемост

Регистрираните новооткрити болни от злокачестни новообразувания през 2018г. са 466, което е със 61 случая по-малко, от новооткрити болни от злокачествени новообразувания през 2017г. - 527 (относителен дял 415,1 на 100000 души от населението).

В структурата на заболевамостта от злокачествени новообразувания ***през 2018г.*** *отново водещо място заемат новооткритите случаи от заболявания на мъжки полови органи* – 63 (относителен дял ~ 103 на 100000 мъже), на *второ място са новооткритите случаи от злокачествени заболявания на храносмилателните органи* – 91 (относителен дял ~ 73 на 100000 души от населението) и на *трето място новооткритите заболявания – меланом и други злокачествени новообразувания на кожата* – 90 (относителен дял ~ 72 на 100000 жени).

През 2017г. водещо място са заемали *новооткритите случаи от заболявания на мъжки полови органи* - 74 (относителен дял ~ 119 на 100000 мъже), на *второ място са новооткритите случаи от злокачествени заболявания на храносмилателните органи* – 115 (относителен дял ~ 91 на 100000 души от населението) и на *трето място новооткритите случаи от заболявания на женските полови органи* – 44 (относителен дял ~ 68 на 100000 жени).

Съпоставяйки данните за 2018г. и 2017г., относно водещите класове в структурата на заболеваемостта от злокачестни новообразувания е налице лек спад при новооткритите случаи от заболявания на женските полови органи, както като брой регистрани случаи, така и като относителен дял на 100000 жени от населението (2018г. 40 случая – 63/100000 жени от населението, при данни за 2017г. – 44 случая – 68/100000 жени от населението.

При новооткритите случаи от злокачествени заболявания на храносмилателните органи също е налице спад през 2018г. в сравнение с 2017г.(2018г. – 91 случая – 73/100000 души от населението, при данни за 2017г. – 115 случая – 91/100000 души от населението).

При новооткритите случаи от заболявания на мъжки полови органи през 2018г. се наблюдава лек спад, спрямо данните за 2017г. (2018г. 91 случая – 73/1000000 души от

населението при данни за 2017г. – 74 случая – 119/100000 мъже от населението).

1.9. Регистрирани заболявания от активна туберкулоза и хронични неспецифични белодробни заболявания (брой)

Форма на заболяването	2018г.		2017г.		2016г.	
	Общ брой	На 100000 население	Общ брой	На 100000 население	Общ брой	На 100000 население
За страната			**351**	**56,4**	**371**	**60,4**
новооткрити+рецидиви			**135**	**20,0**	**160**	**21,7**
Общо за област Ловеч	**79**	**63,3**	**88**	**69,3**	**101**	**78,2**
новооткрити+рецидиви	20	16,0	16	12,6	25	19,3
Белодробна туберкулоза – всичко	**64**	**51,3**	**72**	**56,7**	**81**	**62,7**
новооткрити+рецидиви	18	14,4	14	11,0	18	13,9
Първична туберкулоза на дихателните органи (А15.7,А16.7)						
новооткрити+рецидиви						
Туберкулоза на белите дробове (А15.0 – А15.3, А16.0 – А16.2)	63	50,5	72	56,7	81	62,7
новооткрити+рецидиви	17	13,6	14	11,0	18	13,9
Извънбелодробна туберкулоза – всичко	**15**	**12,0**	**16**	**12,6**	**20**	**15,5**
новооткрити+рецидиви	2	1,6	2	1,6	7	5,4
Туберкулоза на интратор. Лимфни възли (А15.4,А16.3)	**5**	**4**	**5**	**3,9**	**5**	**3,9**
новооткрити+рецидиви	-	-	-	-	5	3,9
Туберкулозен плеврит (А15.6, А16.5)	**3**	**2,4**	**4**	**3,1**	**5**	**3,9**
новооткрити+рецидиви			1	0,8		
Туберкулоза на костите и ставите (А18.0)	**2**	**1,6**	**2**	**1,6**	**2**	**1,5**
новооткрити+рецидиви	1	0,8	1	0,8		
Туберкулозно-периферна лимфо-аденопатия (А18.2)	**5**	**4**	**5**	**3,9**	**5**	**3,9**
новооткрити+рецидиви	1	0,8	-	-	1	0,8
Туберкулоза на други органи (А18.3, А18.5 – А18.8)	-	-	-	-	**3**	**2,3**
в т.ч. новооткрити	-	-	-	-	1	0,8

Забележка: Данните за област Ловеч са от статистическите отчети – формуляр „3“- Пневмофтизиатрично завадение“ – 372 Р на СБАЛББ – Троян за 2016, 2017 и 2018г. Данните за страната за 2016 и 2017г. са от сайта на НЦОЗА.

Към датата на изготвяне на анализа, данните за 2018г. за страната не са публикувани.

През последните три години (2016г. – 2018г.), стойностите на показателите „болестност“ и „заболеваемост“ от туберкулоза в областта бележат спад.

Болестност:

- 2018г. са регистрирани 79 случая (болестност 63,3 на 100 хил. души население);
- 2017г. са регистрирани 88 случая (болестност 69,3 на 100 хил. души население);
- 2016г. са регистрирани 101 случая (болестност 78,2 на 100 хил. души население);

В сравнение с данните за страната за 2016г., болестност 78,2 на 100 хил. души население за област Ловеч, по-висока от тази за страната с 17,8 пункта и за 2017г. – 69,3 на 100 хил. души население за обалст Ловеч , по-висока от тази за страната с 12,9 пункта.

Заболеваемост:

- 2018г. са регистрирани 20 случая (заболеваемост 16,0 на 100 хил. души население);
- 2017г. са регистрирани 16 случая (заболеваемост 12,6 на 100 хил. души население);
- 2016г. са регистрирани 25 случая (заболеваемост 19,3 на 100 хил. души население);

В сравнение с данните за страната за 2016г. – заболеваемост 19,3 на 100 хил. души население за обалст Ловеч, по-ниска от тази за страната с 2,4 пункта и за 2017г. – 19,3 на 100 хил. души население за област Ловеч, по-ниска от тази за страната с 2,4 пункта.
Данните за страната за 2018г. към момента на приключване на анализа не са публикувани.

1.10. Болни под наблюдение на психиатричните заведения по вид на заболяването

	2016г.		2017 г.		2018 г.	
Наименование на болестите по МКБ – 10	Брой	На 100 000 души население	Брой	На 100 000 души население.	Брой	На 100 000 души население
ОБЩО:	**3917**	**3031,2**	**3923**	**3089,9**	**3942**	**3156,8**
Шизофрения, шизотипни и налудни разстройства	765	592,0	776	611,2	781	625,4
- в т.ч. Шизофрения	479	370,7	488	384,4	494	395,6
Разстройства на настроението	677	534,0	677	533,2	676	541,4
Невротични, свързани със стрес и соматоформни разтройства	187	144,7	195	153,6	198	158,6
Умствена изостаналост	665	514,6	696	548,2	694	555,8

Забележка: данните за 2016 и 2017г. са на НЦОЗА – Кратък статистически справочник „Здравеопазване“, а данните за 2017г. са от отчета на ДПБ - Ловеч

През 2018г. болните под наблюдение, водени в Регистъра на Държавна психиатрична болница - Ловеч са 3942 (~ 3157 на 100 хил. души население) при данни за 2017г. 3923 (~ 3090 на 100 хил. души население).

Тенденцията през годините е към увеличаване на относителния дял на болните под наблюдение в психиатричните заведения по вид на заболяването, независимо от нормативните неясноти по диспансеризацията на психично болните и липса на единен национален регистър.

Заключение

1. Запазва се негативната тенденция за намаляване на населението в областта за 2018г. – 124 873 души население, при данни за 2017г. - 126 961 души население.

Възрастовата структура на населението се характеризира с трайна тенденция на застаряване. И през 2018 г. се запазва процентът на населението в областта спрямо 2017г. - над 60 години е 34% , като този процент е с 6 пункта по-висок от този за страната - 28%.

2. Нивото на раждаемостта в Ловешка област през периода 2008–2018 г. показва незначителна динамика, но в стойности по-ниски от тези за страната. С благоприятна характеристика за областта са раждaнията, отнесени към жените във фертилна възраст.

3. Структурата на общата смъртност по причини в Ловешка област, през последните три години остава относително постоянна, като водещите класове болести съответстват на тези за страната. На първо място през 2018 г. в областта и в страната е клас IX – Болести на органите на кръвообращението - от тези заболявания в областта са починали 1856(1486 на 100000 души население), за страната починалите са 70546(1008 на 100000 души население).

4. Като положителна за областта тенденция може да се отбележи, намаляването на детската смъртност през последните три години. За 2018г. – 7,8 на 1000 жсвородени при 2017г. – 7,9 на 1000 живородени и за 2016г. – 9,3 на 1000 живородени.

5. Значително по-високата обща смъртност за област Ловеч спрямо страната, определя отрицателния и видимо по-неблагоприятен естествен прираст за областта през 2018(-11,5 на 1000 души население) при (-6,5 на 1000 души население) за страната. Разгледан по общини в Ловешка област през 2018г., най–неблагоприятни са стойностите на този показател за община Априлци (-19,9 на 1000 души население), община Угърчин (-18,4 на 1000 души население) и община Троян (-13,8 на 1000 души население).

6. Общата болестност в Ловешка област през 2018г. (2906,1 на 1000 души население) е незначително по-висока спрямо данните за 2017г. (2501,8 на 1000 души население).

В структурата на болестността за 2018г. се запазва водещото място на регистрираните случаи от клас IX – болести на органите на кръвообръщението, болестност 1190,1 на 1000 души население, както е и за 2017 г. - 949,2 на 1000 души население.

7. Регистрираната заболеваемост на населението през 2018г. е 652,3 на 1000 души население, при обща заболеваемост за 2017г. - 602,7 на 1000 души население. Регистрираната заболеваемост през 2018г. бележи повишение спрямо 2017г.

В структурата на заболеваемост по класове болести за 2018г. – първо място, заемат болести на органите на кръвообръщението (клас IX) – 133,1 на 1000 души население, както е и през 2017г. – 110,1 на 1000 души население.

8. Регистрираните новооткрити болни от злокачествени новообразувания през 2018 г. са 466 (относителен дял 373,2 на 100000 души от населението), което с 61 случая по-малко, от новооткрити болни от злокачестни новообразувания през 2017г. - 527 (относителен дял 415,1 на 100000 души от населението.

9. През последните три години (2016г. – 2018г.), стойностите на показателите „болестност“ и „заболеваемост“ от туберкулоза в областта бележат спад.

10. Тенденцията през годините е към увеличаване на относителния дял на болните под наблюдение в психиатричните заведения по вид на заболяването.

1. Състояние на системата за медицинска помощ

1. Първична извънболнична медицинска помощ

Осигуреност с ОПЛ и дентални лекари:

Към 31.12.2018г. броят на лекарите и лекарите по дентална медицина в първичната извънболнична помощ на Ловешка област са съответно **85** и **115.**

От лекарите в първичната извънболнична медицинска помощ - 70 лекари работят в индивидуални практики и 15 лекари работят в четири групови практики за първична извънболнична медицинска помощ. При лекарите по дентална медицина - 104 дентални лекари работят в индивидуални практики и 11 лекари работят в пет групови практики по дентална медицина.

Реално осъществяващите дейност ОПЛ (на договор с РЗОК през 2018г.) са **85**. През 2018г. са заличени петима ОПЛ (двама робатещи в индивидуална практика и трима лекари, работещи в групова практика). Разпределението на ОПЛ по общини е неравномерно и това формира различна осигуреност на населението с ОПЛ. При средно за областта осигуряване на 1469 души с един ОПЛ, най-малко осигурени са общините Ябланица (1909 души на 1 ОПЛ) и Луковит (1818 души на 1 ОПЛ).

По отношение на практиките за първична дентална помощ се запазва концентрацията на лекарите в градовете, което също обуславя неравномерна осигуреност на населението в областта. При средно за областта осигуряване на 1086 души с един лекар по дентална медицина, най-малко осигурени са общините Угърчин (2766 души на 1 лекар по дентална медицина) и Ябланица (1909 души на 1 лекар по дентална медицина).

Осигуреност на населението за 2018г.

Осигуреност на населението с ОПЛ - на 10 000 души

Община	брой	Население	На 10 000 души
област Ловеч	**85**	**124 873**	**6,8**
Априлци	3	2773	10,8
Летница	3	3380	8,9
Ловеч	31	43242	7,2
Луковит	9	16364	5,5
Тетевен	12	19113	6,3
Троян	20	28743	7,0
Угърчин	4	5531	7,2
Ябланица	3	5727	5,2

Осигуреност с дентални лекари - на 10 000 души

Община	брой	Население	На 10 000 души
област Ловеч	**115**	**124 873**	**9,2**
Априлци	2	2773	7,2
Летница	2	3380	5,9
Ловеч	51	43242	11,8
Луковит	14	16364	8,6
Тетевен	11	19113	5,7
Троян	30	28743	10,4
Угърчин	2	5531	3,6
Ябланица	3	5727	5,2

Население, обслужвано от 1 ОПЛ

Община	брой	Население	Обслужвано население от 1 ОПЛ
област Ловеч	**85**	**124 873**	**1469**
Априлци	3	2773	924
Летница	3	3380	1127
Ловеч	31	43242	1395
Луковит	9	16364	1818
Тетевен	12	19113	1593
Троян	20	28743	1437
Угърчин	4	5531	1383
Ябланица	3	5727	1909

Население, обслужвано от 1 дентален лекар

Община	брой	Население	Обслужвано население от 1 лекар по ДМ
област Ловеч	**115**	**124 873**	**1086**
Априлци	2	2773	1387
Летница	2	3380	1690
Ловеч	51	43242	848
Луковит	14	16364	1169
Тетевен	11	19113	1738
Троян	30	28743	958
Угърчин	2	5531	2766
Ябланица	3	5727	1909

Резултати от профилактични прегледи при деца до 17 г. в лечебните заведения за първична извънболнична медицинска помощ

Заболявания	2018 г.				2017 г.				2016 г.			
	възраст/случаи				възраст/случаи				възраст/случаи			
	До 1г.	1-2г.	3-6г.	7-17г.	До 1г.	1-2г.	3-6г.	7-17г.	До 1г.	1-2г.	3-6г.	7-17г.
Затлъстяване (E66)	-	-	6	46	-	-	12	95	-	4	11	126
Епилепсия (G40)	1	-	8	65	-	2	32	94	-	-	2	14
Разстройства на зрението (H53)	1	1	2	37	-	-	1	42	1	2	6	56
Хронични болести на тонзилите и аденоидите (J35)	-	2	-	-	-	2	15	7	-	-	11	6
Пневмонии (J12-J18)	-	-	-	-	1	1	19	6	4	9	9	13
Хронични бронхити (J41, J42)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Астма (J45, J46)	-	14		129	4	4	87	98	3	10	78	95
Алергичен ринит(J30)		3	5	35	-	-	-	-	1	1	4	13
Открити заболявания - всичко	678	315	707	1356	174	122	782	1268	269	72	349	994

***Забележка**: Данните са от Приложение №4 към отчетен формуляр № 365 на ОПЛ за 2016, 2017 и 2018г.*

През 2018г. на първо място във възрастовата група 7-17г. са регистрираните случаи на астма; на второ място са регистрирани случаи на епилепсия и на трето място са случаите на затлъстяване.

През 2017г. на първо място във възрастовата група 7-17г. са регистрираните случаи на астма; на второ място са регистрираните случаи от затлъстяване, и на третото място са случаите от епилепсия.

През 2016г. на първо място във възрастовата група 7-17г. са регистрираните случаи на затлъстяване; на второ място са регистрираните случаи от астма, и на третото място са случаите от разстройство на зрението.

За възрастовата група 3-6г. за 2018г. на първо място са регистрираните случаи на епилепсия; на второ място са регистрираните случаи на затлъстяване и на трето място са случаите на алергичен ринит.

През 2017г. на първо място са регистрираните случаи на астма; на второ място са регистрираните случаи от епилепсия, и на третото място са случаите от пневмонии.

И за 2016г. за възрастовата група 3-6г. на първо място са регистрираните случаи на астма; на второ място са регистрираните случаи на хронични болести на тонзилите и аденоидите, и затлъстяването, и на трето място за случаиите на пневмонии.

При децата до 1 година, за 2018г. са регистрирани по 1 случай на епилепсия и 1 случай на разстройство на зрението. За 2018г. няма регистрирани случаи на пневмонии и астма спрямо 2017г. и 2016г.

Общият брой прегледи, извършени от ОПЛ в Ловешка област през 2018г. са са 396 735, при данни за 2017г. - 485 974 и за 2016г. – 475 607. Наблюдава се спад спрямо 2017г. и 2018г.

Профилактичните прегледи през 2018г. са 574 494, при данни за 2017г. – 71599 и за 2016г. – 72 898.

Посещенията по домовете през 2018г. са 6260, при данни за 2017г. - 6833, и за 2016г. – 8733.

Брой по видове ЛЗ за първична медицинска и дентална помощ – Област Ловеч

Видове ЛЗ	**2018**	**2017**	**2016**
ИП ПИМП	70	72	72
ИП ПИДП	104	103	107
ГП ПИМП	4	4	4
ГП ПИДП	6	5	4

Лечебни заведения за първична медицинска и дентална извънболнична помощ по общини в област ЛОВЕЧ през 2018г.

община	**Брой регистрирани в РЗИ (физ. лица)**		**Брой регистрирани в РЗИ (физ. лица)**			
			В инд. практики		**В групови практики**	
	лекари	**дентални**	**лекари**	**дентални**	**лекари**	**дентални**
Ловеч - област	**85**	**115**	**70**	**104**	**15**	**11**
ОбщинаАприлци	3	2	1	2	2	
Община Летница	3	2	3	2		
Община Ловеч	31	51	27	48	6	2
Община Луковит	9	14	9	10		4
Община Тетевен	12	11	12	11		
Общин Троян	20	30	13	25	7	5

Община Угърчин	4	2	4	2		
Община Ябланица	3	3	3	3		

Общ брой ОПЛ (титуляри на практики) на територията на област Ловеч, сключили договор с РЗОК за 2018 година **– 85 лекари, от тях:**

- ОПЛ с придобита специалност „Обща медицина" – 57 лекари;
- ОПЛ зачислени за специализация по „Обща медицина" –13 лекари;
- ОПЛ с призната специалност вътрешни болести, педиатрия и спешна медицина, които имат права по §95 от ПЗР към ЗИДЗЗ – 15 лекари, от тях 9 със специалност вътрешни болести и 6 със специалност педиатрия. От тези 15 лекари, трима (един със специалност вътрешни болести и двама със специалност педиатрия) са зачислени за специализация по „Обща медицина".

***Забележка**: Данните са от регистъра на ЛЗ за извънболнична помощ воден в РЗИ-Ловеч към 31.12.2018г.*

Изводи:

1. Запазва се **добра осигуреност** на населението от Ловешка област като цяло с ОПЛ и лекари по дентална медицина.
2. Осигуреността със **специалисти по обща медицина** е 4,6 на 10000 души, което съответства на 57 лекари с придобита специалност.
3. Продължава да е налице **неравномерно териториално разпределение** на лекарите и лекарите по дентална медицина, като в по-неблагоприятна позиция остава населението в селата.
4. При ОПЛ - 18% от лекарите, работят в групови практики, а при денталните лекари само 10% работят в групови практики

2. Специализирана извънболнична медицинска помощ

В РЗИ – Ловеч са регистрирани 122 амбулатории за специализирана медицинска и дентална помощ. (**117 – индивидуални практики**, от които 114 за специализирана медицинска помощ и 3 за специализирана дентална помощ, и **5 – групови практики за специализирана медицинска помощ**), 8 медицински центъра, 6 медико-диагностични лаборатории и 15 медико-технически лаборатории.

По данни на РЗОК – Ловеч специалистите *(вкл. ОПЛ със специалност „Обща медицина"*), сключили договор за 2018г. са 237. С договор са осигурени почти всички специалности, съгласно утвърдената с Решение № 361/29.05.2018г. на Министерски съвет, Национална здравна карта на Република България, с изключение на анестезиология и интензивно лечение и клинична хематология. Това дава осигуреност на населението ~19 лекари на 10 000 души.

Лекарите (физически лица), работещи само в специализираната извънболнична помощ (без работещите на основен договор в болничната помощ) са 84.

Брой по видове лечебни заведения за СИМП в Ловешка област

Видове ЛЗ	**2018**	**2017**	**2016**
ИПСМП	114	116	113
ИПСДП	3	3	3
ГПСМП	5	5	6
ГПСДП	-	-	-
МЦ	8	8	7
МДЦ	-	-	-
ДКЦ	-	-	-

ДЦ	-	-	-
МДЛ	6	7	8
МТЛ	15	14	1 4
Общо за област Ловеч:	**151**	**153**	**151**

Забележка: *Данните са от регистъра на ЛЗ за извънболнична помощ воден в РЗИ-Ловеч*

Лечебни заведения за специализирана извънболнична помощ по общини към 31.12.2018 г.

община	**ИПСМП**	**ИПСДП**	**ГПСМП**	**ГПСДП**	**МЦ**	**МДЦ**	**ДКЦ**	**МДЛ**	**МТЛ**	**хосписи**
АПРИЛЦИ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ЛЕТНИЦА	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ЛОВЕЧ	51	2	5	-	3	-	-	3	8	-
ЛУКОВИТ	14	-	-	-	2	-	-	1	1	-
ТЕТЕВЕН	19	-	-	-	1	-	-	-	2	-
ТРОЯН	28	1	-	-	2	-	-	2	4	-
УГЪРЧИН	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ЯБЛАНИЦА	2	-	-	-	-	-	-	-	.	-

Забележка: *Данните са от регистъра на ЛЗ за извънболнична помощ воден в РЗИ-Ловеч*

Посещения при специалисти за област Ловеч

	Посещения в амбулаторията при специалисти					
	2018 г.		**2017 г.**		**2016 г.**	
	Всичко	**На 1 жител**	**Всичко**	**На 1 жител**	**Всичко**	**На 1 жител**
Лекари – специализирана помощ	**203704**	**1,63**	**216033**	**1,70**	**224947**	**1,74**
в т.ч Вътрешни болести	1401	0,01	2780	0,02	1897	0,01
Гастроентерология	3294	0,03	3862	0,03	2458	0,02
Ендокринология и болести на обмяната	15532	012	13077	0,10	16859	0,13
Кардиология	**37643**	0,30	**46657**	0,40	**50807**	0,39
Ревматология	1765	0,01	2095	0,02	1961	0,01
Пневмология и фтизиатрия	9999	0,08	10727	0,08	9424	0,07
Нефрология	4172	0,03	4843	0,04	4170	0,03
Клинична хематология						
Клинична алергология	2984	0,02	2729	0,02	2611	0,02
Педиатрия	**23257**	0,19	**24432**	0,19	**25782**	0,20
Хирургия	7888	0,06	11064	0,09	11778	0,09
Ортопедо-травматология	9526	0,08	12220	0,01	13124	0,10
Урология	3150	0,03	2095	0,02	3458	0,03
Неврохирургия						
Акушерство и гинекология	12652	0,10	13960	0,11	15135	0,12
Инфекциознни болести			27	0,00	23	0,00
Ушно-носно-гърлени болести	8717	0,07	8868	0,07	6999	0,05
Очни болести	21481	0,17	**20786**	0,16	19122	0,15
Психиатрия	2579	0,02	3849	0,03	3794	0,03
Нервни болести	**28657**	0,23	17788	0,14	**22057**	0,01
Кожни и венерически болести	4680	0,04	5131	0,04	4536	0,03
Физикална и рехабилитационна медицина	4327	0,03	9017	0,07	8686	0,07

Други			26	0,00	266	0,00

Забележка: Данните са от отчетите на ЛЗ за СИМП в област Ловеч

Изводи:

Осигуреността на населението на Ловешка област със специалисти в извънболничната медицинска помощ е добра ~19 лекари на 10 000 души

Специализираните лекарски практики на територията на областта са разпределени в четирите по-големи общини Ловеч, Троян, Тетевен и Луковит

През 2018г. най-много са посещения при специалистите по кардиология, педиатрия и нервни болести.

Болнична медицинска помощ

Болничната помощ в областта се осъществява от 8 лечебни заведения:

Четири многопрофилни болници за активно лечение:

- „ Многопрофилна болница за активно лечение – проф. д-р Параскев Стоянов“ АД – адрес: гр. Ловеч, ул. „ Д-р Съйко Съев“ №27 – **областна болница**;
- „Многопрофилна болница за активно лечение – Троян“ ЕООД – адрес: гр. Троян, ул.“ Радецки“ №30 – **общинска болница**;
- „ Многопрофилна болница за активно лечение – Тетевен – Д-р Ангел Пешев“ ЕООД – адрес: гр. Тетевен, ул. „ Димитър Благоев“ №62 – **общинска болница**;
- „Многопрофилна болница за активно лечение – Луковит“ ЕООД – адрес: гр. Луковит, ул. „Княз Борис I“ №52 – **общинска болница;**

Една Частна многопрофилна болница за активно лечение:

- „Многопрофилна болница за активно лечение „Кардиолайф““ ООД - адрес: гр. Ловеч, ул.“ Мизия“ №5.

Една Специализирана болница за активно лечение на белодробни болести с междуобластни функции:

- „Специализирана болница за активно лечение на белодробни болести - Троян“ЕООД - адрес: гр. Троян, ул. „Васил Левски“ № 253;

Две Държавни психиатрични болници с междуообластни функции:

- Държавна психиатрична болница - адрес: гр. Ловеч, ул. „ Княз Батемберг“ №1;
- Държавна психиатрична болница – адрес: с. Карлуково, общ. Луковит.

Лечебни заведения към 31.12.2018 г.

Видове заведения	2018г.		2017 г.		2016 г.	
	Брой	Легла	Брой	Легла	Брой	Легла
Лечебни заведения за болнична помощ- всичко	**8**	**1066**	**8**	**1066**	**7**	**1036**
Публични лечебни заведения	**8**	**1066**	**8**	**1066**	**7**	**1036**
Многопрофилни болници	8	574	4	543	4	539
Многопрофилна болница за активно лечение	4	574	4	543	4	539
Специализирани болници	1	574	1	85	1	90
Специализирана болница за активно лечение	1	85	1	85	1	90
Специализирана болница за долекуване и продължително лечение						

Специализирана болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация						
Специализирана болница за рехабилитация						
Диспансери	0	0	0	0	0	0
За пневмофтизиатрични заболявания						
За кожно-венерически заболявания						
За онкологични заболявания						
За психични заболявания						
Психиатрични болници	2	407	2	407	2	407
Частни лечебни заведения	1	31	1	31	0	0
Многопрофилни болници						
Многопрофилна болница за активно лечение						
Специализирани болници						
Специализирана болница за активно лечение						
Специализирана болница за долекуване и продължително лечение						
Специализирана болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация						
Специализирана болница за рехабилитация						

Забележка: *Данните са от годишните отчети на лечебните заведения за болнична помощ - статистически формуляр„3"-365 Б за 2018г. , Раздел IV.1. Леглови фонд и неговото използване, шифър 01, колона 1*

Легла в лечебните заведения за болнична помощ по видове към 31.12.2018 г.

Видове легла	**2018 г.**		
	Брой легла към 31.12.2018 г.	**Относителен дял**	**Осигуреност на 10 000**
Общо	1066	100,0	85,4
Интензивни	13	1,2	1,0
Анестезиология и интензивно лечение	13	1,2	1,0
Терапевтични	359	33,7	28,7
Вътрешни болести - непрофилирани	4	0,4	0,3
Гастроентерология	18	1,7	1,4
Ендокринология и болести на обмяната	26	2,4	2,1
Инфекциозни болести	10	0,9	0,8
Кардиология	83	7,8	6,6
Клинична алергология			
Клинична имунология			
Клинична токсикология	1	0,1	0,1
Клинична хематология	1	0,1	0,1
Кожини и венерически болести			
Лъчелечение			
Медицинска онкология			
Нуклеарна медицина			
Нервни болести	73	6,8	5,8
Нефрология	12	1,1	1,0
Пневмология и фтизиатрия	129	12,1	10,3
Ревматология	2	0,2	0,2
Хирургични	116	10,9	9,3
Гръдна хирургия			
Детска хирургия			

Кардиохирургия			
Лицево челюстна хирургия			
Неврохуругия			
Ортопедия и травматология	17	1,6	1,4
Очни болести	8	0,8	0,6
Пластично възстановителна хирургия			
Съдова хурургия	10	0,9	0,8
Урология	14	1,3	1,1
Ушно-носно-гърлени болести	8	0,8	0,6
Хирургия	59	5,5	0,0
Педиатрични	**92**	**8,6**	**7,4**
Неонатология	22	2,1	1,8
Педиатрия	70	6,6	5,6
Акушеро-гинекологични	**41**	**3,8**	**3,3**
Акушерство	14	1,3	1,1
Гинекология	13	1,2	1,0
Патологична бременност	14	1,3	1,1
Други	**445**	**41,7**	**35,6**
Психиатрия	407	38,2	32,6
Физикална и рехабилитационна медицина	22	2,1	1,8
Продължително лечение	16	1,5	1,3

***Забележка**: Данните са от годишните отчети на лечебните заведения за болнична помощ.*

Общият брой легла в Ловешка област през 2018г. е 1066 легла, от тях интензивни – 13, терапевтични – 359, хирургични – 116, педиатрични – 92 , акушеро-гинекологични – 41, други 445 (психиатрични – 407, физикална и рехабилитационна медицина – 22 и продължително лечение - 16)

Общата осигуреност с легла за Ловешка област през 2018 г. е 85 легла на 10 000 население, която е с ~ 9 пункта по-висока от средната за страната за 2018г. Разликата се дължи на големият брой психиатрични легла в двете психиатрични болнии в областта, които обаче изпълняват междуобластни функции.

Недостатъчна е осигуреността с легла за анестезиология и интензивно лечение за областта – 1,0 на 10 000 души населени.

Леглата за продължително лечение са незначителен брой 16 на брой , осигуреност 1,3 на 10 000 души население, при 2,7 за страната за 2018г. Поради липса на нормативно регулиране на заплащането, все още не функционират.

Дейност на стационарите на болничните лечебни заведения

Видове заведения	**2018г.**									
	Легла (средногодишен брой)	**Постъпили болни**	**Изписани болни**	**Умрели**	**Преминали болни**	**Проведени леглодни**	**Използваемост на леглата (дни)**	**Оборот на леглата**	**Среден престой на 1 лекуван болен**	**Летал итет (%)**
Общо	**1066**	**26519**	**25983**	**422**	**27048**	**257465**	**231**	**31**	**30**	**1,7**
Многопрофилни болници	**543**	**21477**	**21028**	**358**	**21643**	**103083**	**202**	**42**	**4,9**	**1,5**
МБАЛ-Ловеч	237	7926	7707	167	7973	36474	154	34	4,6	2,1
МБАЛ-Троян	110	5634	5503	110	5678	25661	233	52	4,5	2,0
МБАЛ-Тетевен	88	3735	3694	33	3784	19986	227	43	5,3	0,9
МБАЛ-Луковит	108	4182	4124	48	4208	20962	194	39	5,0	1,2

Специализирани болници	**85**	**2512**	**2495**	**7**	**2538**	**22542**	**268**	**30**	**8,9**	**0,3**
С Б А Л Б Б	85	2512	2495	7	2538	22542	268	30	8,9	0,3
Психиатрични болници	**407**	**976**	**941**	**18**	**1304**	**128355**	**317**	**3,5**	**103**	**2,3**
Д П Б – Ловеч	232	638	625	7	824	70575	304	4	85,6	1,1
Д П Б – Карлуково	175	338	316	11	480	57780	330	3	120,4	3,4
Диспансери										
Публични заведения- общо										
Частни лечебни заведения	**31**	**1554**	**1519**	**39**	**1563**	**4309**	**139**	**50**	**2,8**	**2,5**
МБАЛ-Кардиолайф	31	1554	1519	39	1563	4309	139	50	2,8	2,5

Забележка: Данните са обобщени от годишните отчети на болниците за 2018г.

Дейност на стационарите на болничните лечебни заведения

Видове заведения	**2017г.**									
	Легла (средно годишен брой)	**Постъпили болни**	**Изписани болни**	**Умрели**	**Преминали болни**	**Проведе-ни леглодни**	**Използваемост на леглата (дни)**	**Оборот на леглата**	**Среден престой на 1 лекуван болен**	**Летален литет (%)**
Общо	**1066**	**28395**	**28124**	**441**	**29094**	**276841**	**221**	**23, 4**	**28,0**	**1,6**
Многопрофилни болници	**543**	**24296**	**24026**	**402**	**24594**	**118963**	**239**	**46**	**4.9**	**1,7**
МБАЛ-Ловеч	237	10088	9979	162	10188	46607	197	43	4.6	1,6
МБАЛ-Троян	110	5873	5768	116	5928	26969	245	54	4,5	2,0
МБАЛ-Тетевен	88	3777	3732	57	3838	21466	244	44	5.6	1,5
МБАЛ-Луковит	108	4558	4547	67	4640	23921	221	43	5.2	1,5
Специализирани болници	**85**	**2526**	**2536**	**5**	**2567**	**23575**	**277**	**30**	**9.2**	**0,2**
С Б А Л Б Б	85	2526	2536	5	2567	23575	277	30	9.2	0,2
Психиатрични болници	**407**	**1127**	**1133**	**26**	**1487**	**133115**	**329**	**3.5**	**95**	**2,7**
Д П Б – Ловеч	232	756	763	11	960	73123	315	4	76.2	1,4
Д П Б – Карлуково	175	371	370	15	527	59992	343	3	113.8	3,9
Диспансери										
Публични заведения- общо										
Частни лечебни заведения	**31**	**446**	**429**	**8**	**446**	**1188**	**38**	**14**	**2.7**	**1,8**
МБАЛ-Кардиолайф	31	446	429	8	446	1188	38	14	2,7	1,8

***Забележка**: Данните са обобщени от годишните отчети на болниците за 2017г.*

Дейност на стационарите на болничните лечебни заведения

Видове заведения	**2016г.**									
	Легла (средногодишен брой)	**Постъпили болни**	**Изписани болни**	**Умрели**	**Преминали болни**	**Проведе-ни леглодни**	**Използваемост на леглата (дни)**	**Оборот на леглата**	**Среден престой на 1 лекуван болен**	**Летали-тет (%)**
Общо	**1036**	**30217**	**29679**	**420**	**30760**	**275747**	**274**	**27**	**34,4**	**1,0**
Многопрофилни	**539**	**26519**	**26029**	**400**	**26689**	**127424**	**238**	**49**	**4,9**	**1,4**

болници										
МБАЛ-Ловеч	237	11999	11797	196	12093	55432	234	51	4,6	1,6
МБАЛ-Троян	110	5929	5803	105	5963	26842	244	54	4,5	1,8
МБАЛ-Тетевен	84	3817	3740	55	3856	21097	251	46	5,5	1,4
МБАЛ-Луковит	108	4774	4681	44	4807	24053	223	45	5.0	0,9
Специализирани болници	**90**	**2536**	**2519**	**8**	**2568**	**25075**	**279**	**29**	**9,8**	**0,3**
С Б А Л Б Б	90	2536	2519	8	2568	25075	279	29	9,8	0,3
Психиатрични болници	**407**	**1162**	**1131**	**12**	**1503**	**123248**	**304**	**3,5**	**88.6**	**1.2**
Д П Б – Ловеч	232	805	789	6	999	68570	296	4	68,6	0,7
Д П Б – Карлуково	175	357	342	6	504	54678	312	3	108,5	1,7
Диспансери										
Публични заведения-общо	**1036**	**30217**	**29679**	**420**	**30760**	**275747**	**274**	**27**	**34,4**	**1,0**
Частни лечебни заведения										

Забележка: Данните са обобщени от годишните отчети на болниците за 2016г.

Изводи:

Общият брой преминали болни през всички лечебни заведения за болнична помощ в област Ловеч за 2018г. е 27048 – с 2046 по-малко в сравнение с 2017г. (29094) – и с 3712 по-малко в сравнение с 2016г. (30760).

За страната общият брой преминали болни са 2 294 234.

Преминалите болни **през многопрофилните болници за активно лечение през 2018г.** са 21 643 (81%) от общия брой преминали болни. Този процент бележи спад през 2018г., но в сравнение с предходните години се запазва: в сравнение с 2017г. преминалите болни през многопрофилните болници за активно лечение са 24 594 (84,5%) от общия брой преминали болни и през 2016г. са 26 689 (86,8%) от общия брой преминали болни. За страната преминалите болни през многопрофилните болници за 2018г. е 54,5% (1 207 071) от общия брой (2 294 234).

По отношение на основните показатели за дейността на многопрофилните болници за активно лечение, характеристиката е следната:

Използваемост на леглата в многопрофилните болници за активно лечение през 2018г. е 202 дни (55%), при данни за 2017г. е 239 (65%) дни и за 2016г. – 238 дни. (65%). Спрямо 2017г. и 2016г. използваемостта остава постоянна. Драстичен спад се наблюдава при данните за 2018г.

Данните за изпозваемост за страната за 2018г. е 65%, при 65,6% за 2017г. и 55% за областта.

Среден престой – на един лекуван болен в многопрофилните болници за активно лечение през 2018г. е 4,9 дни при данни за 2017г. - 4,9 дни и за 2016г. – 4,9 дни. През тригодишния период се запазва тенденцията, средния престой на един лекуван болен да е ~ 5 дни.

Средният престой за страната за 2018г. е равнозначен – 4,9 дни при 5 дни за 2017г.

Оборот на леглата – общо в многопрофилните болници за активно лечение оборотът на едно болнично легло през 2018г. е 42 при данни за 2017г. е 46 (за страната този показател за 2017 - 48). През 2016г. оборот на едно болнично легло - 49. Налице е тенденция към намаление на оборота на едно болнично легло.

Оборотът на леглата за 2018г. и 2017г. за страната е 48, при 42 за областта.

Леталитет – общо за многопрофилните болници за активно лечение за 2018г. е 1,5% при данни за 2017г. е 1,7% и за 2016г. - 1,4%. При леталитета също се наблюдава спад на стойността на този показател, спрямо данните за 2017г.

Леталитетът за страната за 2017г.е 1,9%.

Преминалите болни **през психиатричните болници през 2018** г. са 1304. Спрямо 2017г. се наблюдава спад със 183 (1487), а в сравнение с преминалите болни за 2016г. (1503 преминали болини) по-малко със 199 преминали болни.

За страната те са 9 928 преминали болни за 2018г.

По отношение на основните показатели за дейността на психиатричните болници, характеристиката е следната:

Използваемост на леглата през 2018г. е 317 дни, при данни за 2017г. - 329 дни, и за 2016г. – 304 дни. И тук се наблюдава спад на използваемостта на леглата през последните три години. Използваемостта за страната за 2018г. е 74% (270 дни).

Среден престой – на един лекуван болен в психиатричните болници през 2018г. е 103 дни при данни за 2017г. - 95 дни, и за 2016г. – 88,6 дни. Стойностите на този показател варират незначитерно през последните години.

За страната този показател за 2018г. е 60,3 дни е при 59,7 дни за 2017г. Стойностите за областта са значително по-високи, поради наличие на две психиатрични болници и съответно наличие на повече легла.

Оборот на леглата – оборотът на едно болнично легло в психиатричните болници и през последните три години е 3,5. Налице е тенденция към запазване на оборота на едно болнично легло. Оборотът за страната за 2018г. е 4 при 5 за 2017г. и 3,5 за областта. Разликата е 0,5 пункта. По-нисък е този за областта.

Леталитет – общо за психиатричните болници за 2018г. е 2,3% при данни за 2017г. - 2,7% и за 2016г. - 1,2% . Наблюдава се спад на леталитета спрямо 2017г. и повишаване на леталитета спрямо 2016г. Леталитетът сравнен с този за страната за 2017г.също е висок с 1,9%.

Осигуреност с човешки ресурси в лечебните заведения за болнична помощ в област Ловеч

	2016г.	**2017г.**	**2018г.**
	брой		
1.Лекари	242	238	217
2.Лекари по дентална медицина	-	-	-
3.Фармацевти	8	8	8
4.Специалисти по здравни грижи	470	455	443
в т.ч. :			
фелдшери	8	8	5
акушерки	29	28	22
медицински сестри	366	348	347
Лаборанти (клинични и рентгенови)	56	60	57
Рехабилитатори	11	11	11

***Забележка**: Данните са от досие на ЛЗ към 31.12.2018г.*

През последните три години, тенденцията е към намаляване на лекарите и специалистите по здравни грижи работещи в лечебните заведения за болнична помощ в област Ловеч.

3. Спешна медицинска помощ.

Структура и организация на спешната медицинска помощ в областта:

Структурата на ЦСМП – Ловеч включва седем филиала:

ФСМП – Седалище Ловеч, Троян, Тетевен, Луковит, Ябланица, Угърчин, Летница, Общ. Априлци е включена за обслужване от екипите на ФСМП – Троян.

Стационарни екипи:

- **диспечерски:**

Регионална координационна централа – гр. Ловеч

Състои се от лекар (ръководител смяна) и медицински специалист.

Стационарни диспечерски екипи по филиали: - 6 броя – гр. Троян, гр. Тетевен, гр. Летница, гр. Луковит, гр. Ябланица, гр. Угърчин

Мобилни спешни екипи:

- Реанимационни екипи – 3 броя – 2бр. Ловеч и 1бр. Троян;
- Лекарски екипи – 7 екипа: Ловеч - 1бр.; Летница - 1бр.; Троян - 1бр.; Тетевен - 1бр.; Угърчин - 1бр.; Ябланица - 1бр.; Луковит - 1бр.;

Долекарски екипи - 2 екипа: Луковит - 1бр., Тетевен - 1бр.

Транспортен екип – 1 бр.: ФСМП-Ловеч (шофьор на санитарен автомобил за транспортна дейност на трупове за съдебно-медицинска експертиза, спешна доставка на кръв, биопродукти, транспорт на кръвни проби от филиалите на ЦСМП-Ловеч за изследване на алкохолно съдържание).

Съставът на:

Реанимационните екипи включва – лекар и медицински фелдшер или мед.сестра и шофьор с оборудван реанимационен санитарен автомобил.

Лекарски екип – лекар и шофьор с оборудван реанимационен санитарен автомобил

Долекарски екип – фелдшер и шофьор с оборудванереанимационен санитарен автомобил

Във ФСМП: Троян, Тетевен, Луковит, Летница, Угърчин и Ябланица се приемат и обработват пациенти в СПС (Спешен приемен сектор), транспортирани или дошли сами във ФСМП. Община –Априлци е включена за обслужване от екипите на ФСМП – Троян.

Дейност на ЦСМП гр. Ловеч през 2018 г.

Показател	**брой**
Амбулаторни прегледи	22678
Изпълнени повиквания – общо	17913
Обслужени лица – всичко:	**40008**
при изпълнените повиквания	17330
в т.ч. насочени за хоспитализация	4895
при амбулаторни прегледи	22678
в т.ч. насочени за хоспитализация	1684
Умрели – всичко:	570
При изпълнените повиквания	570
- до пристигане на екипа	542
- по време на обслужването	16
- при транспотирането	12
Персонал – общ брой	225
от тях – лекари	67
- фелдшери	46
- медицински сестри	23
- акушерки	4
- друг персонал	85
Транспортни средства/ линейки	23

***Забележка**: Данните са от годишния отчет на ЦСМП – Ловеч за 2018г. .*

Дейност на Спешно отделение към МБАЛ АД гр. Ловеч за 2018г.

Показател	**брой**
Амбулаторни прегледи	8201

Обслужени лица – всичко:	8201
при амбулаторни прегледи	8201
в т.ч. насочени за хоспитализация	3929
Умрели – всичко:	29
Персонал – общ брой:	24
от тях – лекари	6
Медицински сестри	12
Друг персонал	6

***Забележка**: Данните са от годишния отчет на МБАЛ – Ловеч - Спешно отделение*

Структурата и организацията на работа на спешната медицинска помощ в областта покрива на 100% населението на област Ловеч. Създадените и функциониращи екипи към ЦСМП гр. Ловеч и Спешно отделение към МБАЛ-АД гр. Ловеч осигуряват необходимата спешност и неотложност в обслужването на населението от областта.

Осигуреност на регионалната здравна мрежа с човешки ресурси

Осигуреност с човешки ресурси в лечебните заведения за болнична и извънболнична медицинска помощ в област Ловеч

	2016г.	**2017г.**	**2018г.**
	брой		
1.Лекари	*522*	*507*	*477*
2.Лекари по дентална медицина	*112*	*109*	*102*
3.Фармацевти	8	8	8
4.Специалисти по здравни грижи	*589*	*570*	*565*
в т.ч. :			
фелдшери	21	25	72
акушерки	37	35	30
медицински сестри	428	418	485
Лаборанти (клинични и рентгенови)	84	86	84
Рехабилитатори	19	19	15

Забележка: Данните са от досие на ЛЗ за БП към 31.12.2018г. и от отчетите на ЛЗ за ИБП за 2018г.

За областта осигуреността общо с лекари за 2018г. (38,2 на 10 хил. души от населението) и лекари по дентална медицина (8,2 на 10 хил. души от населението) – данните са за лекари, работещи в лечебните заведения, а не физически лица.

За 2017г. за област Ловеч осигуреност с лекари е (40,0 на 10 хил. души от населението), лекари по дентална медицина (8,6 на 10 хил. души от населението).

За 2016г. за област Ловеч осигуреност с лекари (40,1 на 10 хил. души от населението) лекари по дентална медицина (9,2 на 10 хил. души от населението).

За 2018г. за страната осигуреността с лекари е (42,4 на 10 хил. души от населението) лекари по дентална медицина (10,3 на 10 хил. души от населението, при данни за 2017г. осигуреност с лекари (42,7 на 10 хил. души от населението) и лекари по дентална медицина (11,9 на 10 хил. души от населението).

Видно от посочените цифри, осигуреността с лекари и лекари по дентална медицина за областта е сравнима с тази за страната.

Осигуреността със специалисти по здравни грижи в област Ловеч за 2018г. е 45,2 на 10 хил.души от населението; за 2017г. е 45,9 и за 2016г. – 45,6.

За страната данните за 2018г. са осигуреност – 66,2 на 10 хил.души от населението и

за 2017г. осигуреността също е 66,2.

Осигуреността със специалисти по здравни грижи в областта е ~ 21 пункта по-ниска от тази за страната.

Тенденцията към намаляване на общата численост на професионалистите в системата на здравеопазването в Ловешка област през последните години, съответства на тази за страната. Тревожни са цифрите и за средната възраст на работещите медицински специалисти.

4.Финансиране на здравеопазните дейности в Ловешка област

4.1. Финансиране на здравеопазните дейности в Ловешка област

Източници на финансиране

Приходи	**2017г.**	**2018г.**
Приходи от НЗОК /1/	43 097 831	44 923 825
Приходи от МЗ	8 946 152	9 930 017
Приходи от Общината	45 437	32 271
Приходи от пациентски такси /2/	357 767	343 777
Други *	2 718 500	2 686 482
ОБЩО:	**55 165 687**	**57 916 372**

В първите три реда се посочват получените средства на структурите, финансирани съответно от МЗ, НЗОК и общините:

- в данните за приходите от РЗОК се включват всички изплатени средства на лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ и средствата, изплатени за лекарства на аптеките.
- данните за приходите от МЗ за публичните лечебни заведения за болнична помощ, които попълват таблиците по Методиката за разделно отчитане на разаходите, тези данни могат да се вземат от Приложение № 2 - Таблица за приходите на лечебното заведение.
- в приходите от МЗ се включват и тези на ЦСМП.
- данните за пациентските такси се предоставят от лечебните заведения за болнична помощ и от лечебните заведения за извънболнична помощ (ДКЦ, МЦ, ДЦ и др.), които без затруднение могат да подадат тази информация. Проблемно е предоставянето на такива данни от практиките за индивидуална първична и специализирана помощ.
- *тук се посочват средствата на делегираните от държавата дейности на общините и структури, извършващи медицинска дейност, необхванати в изброените по-горе (не се включва РЗИ).

4.2. Разпределение на средствата за здравеопазване между отделните видове медицинска помощ

Разпределение	**2017г.**	**2018г.**

Болнична помощ (в т.ч. и диспансери със стационар)	21 746 932	23 044 260
Извънболнична помощ	12 150 017	12 026 953
Спешна помощ	3 171 335	3 445 539
Други: делегираните от държавата дейности на общините, лекарствата, платени от РЗОК на аптеките и др.	18 097 403	19 399 620
ОБЩО:	**55 165 687**	**57 916 372**

Забележка: На ред ”ОБЩО” в двете таблици данните трябва да са еднакви.

АНАЛИЗ

Финансирането на здравеопазването представлява съвкупност от начини за набиране, разпределение и разходване на парични средства, необходими за възпроизводството на дейностите свързани с укрепването, опазването и подобряването здравето на населението.

Както през последните няколко години, така и за отчетната 2018г. основните източници на приходи за лечебните заведения в областта са Националната здравно осигурителна каса (НЗОК) - за лечение на болни по клинични пътеки, Министерство на здравеопазването (МЗ) - за лекуваните болни извън клиничните пътеки по НРД, приходи от общините и собствени приходи от продажба на услуги в т. ч. пациентски такси, други приходи и приходи от дарения.

Приходите на Държавните психиатрични болници (ДПБ) почти изцяло се формират от МЗ, тъй като те са напълно бюджетни организации, а не са търговски дружества.

През последните няколко години психиатричните болници отчитат в минимален размер (от 1,5 до 3,5%) и други - собствени приходи, осново от наеми, дарения, продажба на стоки, медицински услуги и други.

През отчетната 2018 г., се запази тенденцията от предходната 2017г. към известно увеличение на общия размер на приходите по отношение финансирането на здравеопазните дейности в Ловешка област.

В цифрово изражение увеличението през 2018г., спрямо 2017г. е 2 750 685 лв., което представлява ръст от 4,99%. спрямо предходната година. За сведение увеличението през 2017 спрямо 2016г. беше 2,55%.

Увеличение на приходите отбелязваме в следните направления:

- НЗОК - 4,24 %;
- МЗ - 11,00 %;

Намаление на приходите се отчита при:

- пациентски такси - 4,07 %.
- други източници * - 1,19 %;
- от Общините - 40,80 %.

(Тук влизат само получените суми от община Троян за МБАЛ - Троян)

Трябва да се отбележи, че намалението на приходите при пациентските такси до голяма степен се дължи на факта, че през тази година по-малък брой практики за индивидуална първична и специализирана помощ и лечебните заведения за извънболнична помощ (СМДЛ, МЦ и др.), подадоха данни за получените суми от потребителски такси и съответно не са включени в справката.

С най-голям относителен дял в общия размер на приходите са тези от НЗОК - 77,57%,

което представлява лек спад спрямо 2017 г. с 0,56%. (78,13% за 2017 г.)

На второ място се нареждат приходите от МЗ - 17,15% (за 2017 г. - 16,22%), което представлява ръст от 0,93%.

Средствата на делегираните от държавата дейности на общините по функция „Здравеопазване“ заемат трето място с 4,64% (спад от 0,29%), следвани от приходите от пациентски такси от 0,59 % (спад от 0,06%), спрямо 2017г.

За пета поредна година най-нисък и през 2018г. остава делът на приходите от общините. Намалението е както в абсолютни стойности, така и процентно, като остава символично - едва 0,056 % от общия размер на приходите, при 0,082% за 2017г.

През последните 5-6 години единствено община Троян подпомага финансово общинската болница в града.

Увеличения общ размер на средствата за финансиране в здравеопазването, пряко рефлектира при разпределението на средствата за здравеопазване по видове медицинска помощ. Средствата за разпределение през 2018 г. са увеличени с 2 750 685 лв. (4,99%).

Известно увеличение регистрираме при финансирането на спешната помощ - 274 204 лв. (8,65%), както и при „други дейности“ - делегираните от държавата дейности на общините по функция „Здравеопазване” и изплатените средства от НЗОК за аптеките.

Увеличението на средствата общо е 1 302 217 лв. (7,20%), като само за аптеките увеличението е 1 334 235 лв. (8,68%), докато за функция „Здравеопазване“ при общините в областта средствата са намалели с 32 018 лв. или (11,19%) спрямо 2017 г.

За разлика от предходните 3 години, увеличение забелязваме при финансирането на болничната помощ с 5,97%, или с 1 297 328 лв.

При извънболнична помощ, за разлика от предходния период, се наблюдава леко намаление от 1,02%, или със 123 064 лв.

Относителния размер на средствата за болнична помощ, спрямо общия размер на средствата за финансиране леко се увеличава през 2018г., спрямо 2017г. с 0,37%, (от 39,42 % на 39,79%), като заема най - голям дял в общия размер на средствата за финансиране.

Изплатените средства от РЗОК на аптеките за лекарства и средствата за общините по делегираните от държавата дейности заемат второ място с 33,50%, като само за аптеките делът е 28,86%, а за функция „Здравеопазване“ при общините 4,64% от общите средства. Разпределените средства за извънболнична помощ заемат 20,7 % от всичките средства.

За поредна година на последно място с относителен дял от 5,95% остава спешната медицинска помощ.

Заключение

В Ловешка област с над два милиона и седемстотин хилади лева е увеличен общия размер на средствата за финансиране през 2018 година.

За пръв път от 3 години насам са увеличени средствата за болнична помощ с почти 6% или 1,3 милиона лева.

Обратната ситуация - леко намаляване на средствата за извънболнична помощ се наблюдава за пръв път от 3-4 години.

Този ръст в общия размер на средствона, явно все още не е достатъчен, защото ни държи далече от оптималното съотношение на необходимите средства за болнична и извънболнична помощ 3:1. При нас съотношението е 2:1. В това отношение ние не правим изключение с картината в национален мащаб.

Както за областта, така и за страната, основен проблеми за системата към момента и очевидно за сега много трудно разрешим е финансовият ресурс. Неоспорим факт е, че системата на обществено здравеопазване в България, като цяло продължава да работи в условия на недостиг на финансови средства.

От своя стана, недофинансирането, макар и обективен факт, много ефективно влияе на субективното усещане на населението и повишава неговата чувствителност към задълбочаващите се проблемите в здравеопазването и намаляване на доверието в системата.

Като втори проблем, обективно свързан с първия се очертава недостига на млади

квалифицирани кадри в системата, което е валидно както за болничната, така и за извънболничната помощ. Все по-трудно се задържат вече обучените кадри в страната поради задълбочаващите се проблеми в сектора: *ниско заплащане, икономическа несигурност в страната и липса на оптимални условия за професионална реализация, стара на места материална база, нередовна доставка, а на моменти и липса на необходимите консумативи и лекарства.*

Независимо от всички проблеми, трябва да се търсят възможности за макар и частично компенсиране хроничното недофинансиране и липсата на кадри в системата.

Усилията следва да се насочат към маскималното използване на всички съществуващи резерви, а като възможни източници на средства биха могли да бъдат следните:

- Вътрешни резерви в системата на здравеопазване - *(преструктуриране, закриване и обединение на болници, намаляване на злоупотребите при обявяване на процедури по ЗОП, преразглеждане на цени на клинични пътеки).*

Именно огромните вътрешни резерви са основния и най-важен източник на бъдещо финансиране, а също и фактор за възвръщане на доверието в системата.

- Финансиране по европейски програми - *тук възможностите за усвояване на средства са големи и е важно те да бъдат оползотворени. Закупуването на съвременна апаратура и изграждането на нова и модерна база е основна предпоставка за качествено лечение и подобряване на ефективността на сектора*.

- Създаването на благоприятни условия за ефективна работа на медицинския персонал и задържане на вече обучените кадри в страната: - *подобрено заплащане в сектора, оптимални условия за професионална реализация чрез подобряване на материалната база, редовна доставка на необходимите консумативи и лекарства*.

- Намаляване на броя на здравнонеосигурените лица;

- Повишаване на осигурителната база.

Всичко това в средносрочен и дългосрочен план би се отразило благоприятно върху качеството на медицинските услуги и подобряване здравното обслужване на населението. Но за да заработи системата ефективно, е необходима правилна държавна политика, която да потърси истинските причини за лошото състояние на сектора, да осигури ново отношение към здравето на хората, което да мотивира и осигурява високо качество на живот на населението в страната.

Здравеопазването трябва се е превърне в основен приоритет на държавата.

Забележки:

/1./ Посочените суми са по информация от РЗОК.

/2./ РЗИ - Ловеч не разполага с пълни данни за размера на приходите от пациентски такси в извънболничната помощ, поради което са възможни известни отклонения от цитирания %.

SWOT анализ на състоянието на системата на здравеопазване в област Ловеч

Силни страни	Слаби страни
1. Високата осигуреност със специалисти и лекари по дентална медицина в извънболничната помощ и добра осигуреност с легла за активно лечение, осигуряват добър достъп на населението до качествена медицинска помощ	1.1. Преобладават индивидуалните практики като форма на първична извънболнична медицинска помощ 1.2. Съсредоточаване на индивидуалните практики за специализирана извънболнична медицинска помощ в четирите по-големи общини Ловеч, Троян, Тетевен и Луковит 1.3. Липса на функциониращи легла за

	продължително лечение на територията на Ловешка област, предвид и възрастовата структура на населението
2. Болничните лечебни заведения на територията на област Ловеч имат своята утвърдена позиция на пазара на болничните услуги	2.1. Необходимо е в спешен порядък да се оптимизира структурата и дейността на областната болница, която е основен стълб в системата на здравеопазните услуги. 2.2. Забавя се структурната реформа на психиатричните стационари, което силно касае обалст Ловеч, предвид наличието на 407 психиатрични легла, това е свързано пряко със забавената реформа в системата на МТСП и общините, относно изграждането на алтернативни извънстационарни структури
3. Добра комуникация между отделните административни органи в системата на здравеопазването на територията на Ловешка област, както и на РЗИ – Ловеч с общинските ръководства и Областна администрация, което е предпоставка за успешни съвместни действия	3. Продължават затрудненията в окомплектоваността на ТЕЛК съставите – нежелание на лекарите да работят в ТЕЛК, липса на възможност за реален подбор на кадри, периодични затруднения във функционирането на ТЕЛК, което създава напрежение сред населението
4. Повишава се броя на ОПЛ с придобита специалност „Обща медицина“ - 67% са със специалност. На територията на област Ловеч няма заличени практики на основание §5, ал.2 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за лечебните заведения	4. Независимо от стартиралата промяна, продължава текучество на кадри в системата на спешната медицинска помощ, особено в по-малките общини на областта, и неокомплектованост на спешните екипи в някои от филиалите
5. Укрепване и модернизиране на системата за спешна медицинска помощ	
Благоприятни възможности	**Заплахи**

1. През последните години е налице тенденция към задържане на раждаемостта, макар и в стойности по-ниски от тези за страната. С благоприятна характеристика за областта са раждания, отнесени към жените във фертилна възраст.	1. Задържат се негативни демографски тенденции, по-силно изразени от тези за страната – по-ниска раждаемост в Областта спрямо страната, висока смъртност, нарастване на относителния дял на третата възрастова група.
2. Териториалната близост с УМБАЛ – Плевен (35км. от Ловеч) осигурява оптимален достъп до липсващите в Ловешка област специалисти и здравни услуги	2. Демографските тенденции обуславят спецификата по отношение на потребностите на населението от Ловешка област от медицински услуги, както и добавянето на социалния фактор като съществено повлияващ нуждите от медико - социални услуги
3. Ангажираност на общинските ръководства към осигуряване на населението с първична медицинска помощ, както и отговорно отношение към състоянието на болничните лечебни заведения	3. Трайното задържане на общата болестност и заболеваемост в Ловешка област на високи нива, както и значително по-високата болестност от някои класове болести, спрямо тази за страната, обуславя необходимостта усилията да се насочат основно към тези групи заболявания
4. Функционираща Областна здравна карта	4. Тенденцията в национален мащаб към намаляване на професионалистите по здравни грижи (медицинските специалисти) и намаляване на относителния дял на лекарите – специалисти е заплаха в по-дългосрочен план. Намалява мотивацията за повишаване на квалификацията сред всички категории персонал в здравеопазването.
5. Развитие на електронното здравеопазване и изграждане на интегрирана информационна система, електронно досие на всеки пациент, електронна здравна карта, електронни регистри и др.	5. Неадеквантно заплащане, демотивиращо работещите в някои сектори на системата на здравеопазването
6. Използване на фондовете на ЕС за подобряване на качеството на медицинското обслужване	6. Нарастващите нива на рискове, свързани с околната среда и поведенческите фактори. Опасност от евентуално възникване на епидимии, предвид глобализацията на обществения живот

Предложения за решаване на проблемите

1. По-голяма част от проблемите изискват управленско решение на национално ниво и съответните нормативни промени, които да оптимизират структурата и организацията на медицинското обслужване.

2.Ангажиментът на системата на МТСП към създаването на алтернативни структури, които да подпомогнат деинституционализацията на психично болните, трябва да бъде по-точно регламентиран и с поставени срокове.

3. Необходимо е утвърждаване на стандарти и индикатори за качество на обслужването в извънболничната медицинска помощ, касаещи състоянието на пациентите, които постъпват на болнично лечение, изпълнението на които да е пряко свързано със заплащането от НЗОК.

4. Наложителни са промени, които да гарантират оптимална дейност и кадрова осигуреност на ТЕЛК съставите.

5. Включване на професионалните организации на медицинските специалисти и на гражданското общество във вземането на решения за промени в състоянието и ефективността на управление в здравеопазването.

Регионални здравни приоритети

1. Осигуряване на оптимален достъп на населението от Ловешка област до различните нива на здравна помощ - активни действия за равномерно териториално разпределение на практиките за първична и специализирана извънболнична медицинска и дентална помощ.

2. Реформа в болничната помощ с приоритет на психиатричната стационарна помощ и осигуряване на всички видове легла, както и заплащане на съществуващите легла за продължително лечение.

3. Активно включване на РЗИ – Ловеч в реализирането на дейностите по националните и регионалните програми и политики.

4. Утвърждаване на междусекторното сътрудничество и партньорството с другите институции и най-вече с общините за постигане на реални пожителни резултати по отношение на здравното обслужване на населението.

5. Включване на регистрираните регионални колегии на помощник-фармацевти и зъботехници с цел изпълнение на правилата за професионална етика, добрата медицинска и медико-техническа практика. Разширяване теоретичните знания и практическите умения, необходими за осигуряване на качествени здравни грижи.

юни, 2019
гр. Ловеч

Дирекция „Медицински дейности“
Регионална здравна инспекция - Ловеч